

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 5. SEPT. 2012

lev
bladet

61. ÅRGANG

Jan har fået skånejob

– beskyttet værksted afgiver med glæde de dygtigste medarbejdere

»Alle har ret til et fedt højskoleophold«

Her bliver
ALLE
set og hørt

Venskaber, oplevelser og udfordringer

Slanke- linjen

Livsglæde
Spis sundt
Dyrk sjov motion

Prøv et job
Brug hænderne
Brug IT - det er

Den praktiske linje

STU

Klar til at flytte
hjemme fra
Leve sundt og
selvstændigt

Højskole er også

Friluftsliv
Musik · Drama
Billedkunst

Djurslands Folkehøjskole

En højskole for alle · også for udviklingshæmmede

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 · Tirstrup · 8400 Ebeltoft · Telefon: 87 52 91 20 · post@djfh.dk

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder**
 - Positive udmeldinger fra socialministeren skal følges op af handling
- 6 Skattereform** – Dem der betaler regningen
- 10 Skånejob**
 - Beskyttet værksted afgiver med glæde de dygtigste medarbejdere
- 15 Job-karavanen kører landet tyndt**
 - Mød op og hør om jobmulighederne
- 16 Digitalisering kan umyndiggøre myndige**
- 18 Frivillig ildsjæl giver netværksprojekt ny luft i Kalundborg**
- 24 Knækbrød og jernvilje** – Jytte har tabt sig 44 kilo
- 28 Debatten**
 - Når retten til rettigheder bliver en kamp
 - Nybyggeri begrænser personer med handicap
- 33 GRAM** – Fokus på trivsel har skabt et bedre arbejdsmiljø på værksted
- 35 Boganmeldelse** – Drømme går ikke lige efter bogen
- 37 LEVs årsregnskab 2011**
- 49 LEV nyt**
- 50 Kort nyt**

Tue Byskov Bøtkjær

DET CENTRALE HANDICAPRÅD VIL AF MED INKLUSION

Det Centrale Handicapråds mål med inklusion er at gøre den overflødig. Vi skal nå dertil, hvor vi ikke fokuserer på særlige grupper i skolen, men på hver enkelt elev. Det er én af udmeldingerne i holdningspapiret "En ny skole", som Det Centrale Handicapråd præsenterede lige før sommerferien.

"Vi mener først, at vi er i mål med inklusion i folkeskolen, når vi har skabt en skole, hvor begrebet "inklusion" helt har mistet sin betydning, fordi skolen er naturligt indrettet til en større mangfoldighed af elever," forklarer rådets formand Tue Byskov Bøtkjær. "Vi skal gøre op med mange års ekskluderende praksis og genopfinde skolen for alle. Det kræver en målrettet indsats i hver kommune og på hver enkelt skole."

Rådet udsender holdningspapiret som en reaktion på, at flere elever skal inkluderes i den danske folkeskole – en beslutning, regeringen har truffet, og som kommunerne bakker op om. Rådet er enig i ambitionen og bidrager til processen dels med holdningspapiret, dels med en kampagne i samarbejde med foreningen Skole og Forældre, der er rettet mod forældre og skolebestyrelser.

Læs holdningspapiret om inklusion på dch.dk.

BØGER

Karl og Karla

Karl og Karla er de to hovedpersoner i en ny letlæsningsserie, som Nanna Gyldenkærne har skrevet. Karl har Downs syndrom, og selv om Karla elsker sin bror, er det ikke nemt at være i familie med én, der er født anderledes.

De første to bøger i serien "I kiosken" og "Kæresten" er udkommet.

Nanna Gyldenkærne
Karl og Karla. I kiosken
ISBN: 978-87-638-2483-5
56 sider – Pris kr. 129,95

Nanna Gyldenkærne
Karl og Karla. Kæresten
ISBN: 978-87-638-2484-2
56 sider – Pris kr. 129,95

Djursland Folkehøjskole fylder ti år

Djurslands Folkehøjskole har nu eksisteret i ti år som en højskole, hvor udviklingshæmmede er velkomne.

- Vi har meget at fejre, for igennem de ti år har mange begejstrede elever fået stort udbytte af deres højskoleophold her, fremhæver Heidi Vølcker, forstander. Djurslands Folkehøjskole ønsker, at der også skal være plads til udviklingshæmmede, som i trygge rammer kan blive udfordret og få afprøvet egne grænser. De bliver mere selvstændige og får større viden om omverdenen.

Højskolen har udviklet sig igennem årene med fagligt fokus på kreative fag og livsstilsfag (kost og sjov motion). Folkeoplysning, almen dannelse, viden om demokrati og livslang læring for ALLE er stadig grundlæggende.

- Vores elever har gennem alle årene oplevet et socialt fællesskab og et højt fagligt niveau, og det er vigtigt for os at holde fast i, fortæller Heidi Vølcker.
- Højskolens første 10 år har været lærerige. Jubilæet ser vi som første skridt til en spændende og udfordrende fremtid, som venter forude.

Lørdag den 25. august blev fødselsdagen fejret med musik og underholdning hele dagen.

Læs mere på djfh.dk.

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Positive signaler fra socialministeren skal følges op af handling

"Vi skylder vores mest udsatte borgere den bedste kvalitet. Derfor vil regeringen reformere det sociale område i de kommende år." Sådan skriver socialminister Karen Hækkerup i Jyllands-Posten den 21. august. Og ministeren er tilmed klar i mælet, når hun udpeger, hvem hun tænker på med "vores mest udsatte borgere": "Det drejer sig om børn og unge, der er anbragt i plejefamilier, på opholdsteder eller på døgninstitutioner. Og det drejer sig om voksne, der på grund af sociale problemer eller fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse bor i et tilbud med særlig støtte."

Den melding er jeg rigtig glad for – og jeg kan ikke forstå det på anden

måde, end at Karen Hækkerup faktisk har erkendt, at der er alvorlige kvalitetsproblemer i indsatsen for blandt andre mennesker med udviklingshæmning.

Indlægget er samtidigt en klar tilkendegivelse af,

at hun er bevidst om, at hun som socialminister har et betydeligt ansvar for, at der nu sker positive forandringer. Nu skal det være slut med at vaske hænder og henvise

til det hellige kommunale selvstyre eller det sociale ankesystem, hver gang vi i LEV påpeger og dokumenterer de massive og tiltagende forringelser af vilkårene for mennesker med udviklingshæmning i dagens Danmark. Sådan må vi forstå meldingen. Det synes jeg er gode og opløftende toner fra landets øverste politisk ansvarlige på det sociale område.

Og det er nye toner. Hvem ved – måske afspejler det en begyndende erkendelse i regeringen af, at alle grænser for rimelighed blev overskredet med skatteforliget med Venstre og De Konservative.

Et skatteforlig, der betyder – som beskrevet her i bladet – at mennesker med udviklingshæmning og andre på førtidspension skal betale for skattelettelser.

Den måde at finansiere skattelettelser er uanstændig, og jeg håber, at både regeringen og dens forligsparter har brugt sommerferien på at filosofere over det signal, man herved har valgt at sende til "vores mest udsatte borgere".

Karen Hækkerups signaler i Jyllands-Posten er anderledes positive. Men jeg håber sandelig at ministeren er pinligt klar over, at hvis ikke signalerne bakkes op af konkret og håndfast handling i forhold til virkeligheden i landets

kommuner, så blegner det positive indtryk. Og vi efterlades med hul retorik, skåltaler og floskler. Og det har vi ikke brug for mere af.

LEV har i talrige sammenhænge rettet henvendelse til denne og tidligere socialministre, hvor vi gør opmærksom på den stærkt bekymrende udvikling, som vi aktuelt oplever i kommunernes indsats i forhold til mennesker med udviklingshæmning. Emnerne har været mange, men det gælder eksempelvis kommunernes genopfindelse af fortidens centralinstitutioner, massakren på ledsageordningen, det mangelfulde tilsyn og generelt om konsekvensen af de omfattende besparelser på hjælpen. Og vi har været konstruktive. I flere sammenhænge har vi leveret bud på, hvordan problemerne kan tackles, så vi igen får den praktiske handicappolitik tilbage på rette spor.

Og socialministeren er tilsyneladende glad for input: I Jyllands-Posten fortæller hun i hvert fald, at hun har haft stor glæde af de mange "... gode input fra fagfolk, interessenter og borgere med deres syn på, hvordan vi styrker kvaliteten."

Nu har vi blot tilbage og se, hvordan input bliver til konkret output. Og det kan kun gå for langsomt!

"Vi skylder vores mest udsatte borgere den bedste kvalitet. Derfor vil regeringen reformere det sociale område i de kommende år."

Dem der betaler

En del af regningen for den skattereform, som regeringen, Venstre og De konservative har indgået forlig om, havner hos mennesker med udviklingshæmning. Men det er helt i orden – og helt som planlagt – fortæller repræsentanter for to af forligspartierne her

Helt som forventet! Det siger både Venstres Hans Andersen og Socialdemokraternes Maja Panduro på spørgsmålet, om de stærke reaktioner fra blandt andet handicaporganisationerne på skatteforliget er kommet bag på dem.

LEV bladet har interviewet de to politikere oven på en sommer med heftig debat om det skatteforlig, som blev indgået i juni måned. Deres svar viser, at de med åbne øjne accepterer, at mennesker med en førtidspension stille og roligt frem mod 2023 vil sakke længere og længere efter resten af befolkningen i forhold til økonomisk formåen og muligheder.

Skattereformen betyder blandt andet, at førtidspensionen fra 2016 til 2023 vil blive reguleret med godt fem procent mindre, end den ellers ville være blevet med de nuværende regler. Kort fortalt har princippet hidtil været, at mennesker på førtidspension oplevede den samme løbende velfærdsfremgang, som alle andre. Når lønningerne steg – så steg førtidspensionen i samme takt. Med skatteaftalen sættes det princip ud af kraft, således at pensionen stort set kun stiger i takt med inflationen.

Både Maja Panduro, handicap- og socialordfører for Socialdemokraterne,

og Hans Andersen, handicapordfører for Venstre, fastholder imidlertid flere gange over for LEV Bladet, at førtidspensionen ikke forringes med skattereformen – den stiger bare mindre i fremtiden.

- Den afdæmpede regulering betyder, at man også som førtidspensionist bevarer sin købekraft, så der er ikke tale om at forringe førtidspensionen, siger Hans Andersen.

LEVs landsformand Sytter Kristensen er forundret over, at ingen af de to ordførere vil stå ved konsekvenserne af forliget.

- Selvfølgelig er der tale om en forringelse. Fem procent lyder måske ikke af så meget, men reformen betyder, at førtidspensionister vil have cirka 10.000 kr. mindre om året i 2023, end de ville med den nuværende regulering. Regeringen og forligspartierne kalder det en afdæmpning – men jeg kalder det altså, hvad det er: En forringelse, siger landsformanden.

Både Maja Panduro og Hans Andersen henviser i øvrigt til, at skattereformen også indeholder en forbedring for visse førtidspensionister, der kan skifte fra den "gamle" til den "nye" førtidspension. Maja Panduro forklarer: "Førtidspensionister på gammel ordning, der

ikke er på højeste ydelsesniveau, vil få øget deres førtidspension med mellem 10.000 og 15.000 kr. om året før skat ved at gå over på den nye førtidspensionsordning, der har været gældende siden 2003. Overgangen gøres frivillig, fordi der er tilfælde, hvor det bedre kan betale sig at blive på gammel ordning. Der er 110.000 førtidspensionister på gammel ordning, hvoraf det for 65.000 personer vil være interessant at gå op på den nye ordning".

LEVs landsformand anerkender fordelene ved at skifte for en del på den gamle førtidspension. Men hun advarer samtidigt mod at tro, det kan betale sig for alle – heller ikke selvom man er på den mellemste førtidspension efter "gammel ordning".

- Jeg kan ikke reducere tallene for, hvor mange der vil have fordel af at skifte. Men man skal i hvert fald sørge for at få det hele regnet godt igennem, inden man eventuelt skifter. Under alle omstændigheder er muligheden for at skifte et meget beskedent plaster på en urimelig reform.

PRESSET ØKONOMI

Lars Sølling, far til Anne Sofie, fortæller, at hans datter har en ekstremt presset økonomi. Anne Sofie er på den "nye" førtidspension, og i øjeblikket er der under 100 kr. "at løbe på" i det månedlige budget. Så der skal ikke gå meget galt, før hun får store økonomiske problemer. Lars Sølling peger især på en ekstraordinær høj husleje, som et alvorligt problem for Anne Sofie, og mange andre mennesker med udviklingshæmning:

- Husk på, at Anne Sofie i forvejen dårligt har råd til at bo på Skovgården.

Socialdemokraternes Maja Panduro
og Venstres Hans Andersen

Husk også på, at Anne Sofie ikke har mulighed for at øge sine indtægter.
- Uden økonomisk støtte hjemmefra ville hendes økonomi slet ikke hænge sammen. Men er det rimeligt, at Anne Sofie i en alder af 26 år skal være økonomisk afhængig af sine forældre? spørger Lars Sølling.

ANNE SOFIE MÅ UD PÅ ARBEJDS- MARKEDET...

Det skal bedre kunne betale sig at arbejde. Det har været et af skattereformens slogans. LEV Bladet har derfor spurgt Maja Panduro og Hans Andersen, om de mener, at der er job til for eksempel mennesker med omfattende multihandicap, som de kan tage, hvis de er trætte af en førtidspension, som ikke reguleres i samme takt som lønudviklingen? Det mener begge politikere tilsyneladende, at de kan trylle frem. Maja Panduros svar lyder:

"... vi gør det lettere for de svageste fleksjobbere at arbejde få timer og flere får mulighed for at realisere deres potentiale i et aktivt arbejdsliv og være en del af fællesskabet." Hans Andersen svarer nogenlunde tilsvarende: "Jeg er af den opfattelse, at der findes job på arbejdsmarkedet, hvor man også med et handicap kan arbejde 2, 5 eller 10 timer om ugen."

Det svar, synes LEVs landsformand, er ret besynderligt:

- Mener de to ordførere virkelig, at mennesker med omfattende multihandicap blot kan finde sig et job og supplere deres forringede førtidspension? spørger Sytter Kristensen undrende.

VI BETALER FOR SKATTEREFORMEN

LEV Bladet har talt med to af dem, som kommer til at yde et bidrag til skattelettelserne via forringelsen af deres førtidspension. Her er deres reaktion.

HENRIETTE: ALLE SKAL BEHANDLES ENS

Henriette Lidegaard er 27 år og bor i et botilbud i Holbæk. Hun er på den nye førtidspension. Med pension, løn (knap 500 kr. om måneden) og boligsikring har hun i alt cirka 14.700 kr. i indtægt om måneden. Udgifterne er på cirka 13.900 kr. om måneden – inklusiv blandt andet husleje, forsikring, transport og medicin. Henriette har et overskud på 800 kr. om måneden.

Om skattereformens betydning for hende selv, siger Henriette:
- Jeg synes ikke, at det er ok, at jeg skal betale for andres skattelettelser. Mit råd til politikerne er, at alle behandles ens.

ANNE SOFIES FAR: ER DET RIMELIGT, AT ANNE SOFIE ER ØKONOMISK AFHÆNGIG AF SINE FORÆLDRE?

Anne Sofie Sølling er 26 år og bor i et botilbud i Herlev. Hun er på den nye førtidspension og har indtægter på i alt 14.500 kr. Udgifterne, der blandt andet omfatter husleje, medicin, transport og ferieopsparing, løber op i i alt 14.400 kr. om måneden. Det betyder, at Anne Sofie helt præcist har et overskud på 88 kr. om måneden.

Anne Sofies far, Lars Sølling, siger om skattereformens betydning for Anne Sofie:

- Som forældre vil vi gøre meget for, at Anne Sofie kan blive boende og bevare sit dagtilbud. Her har hun sit liv, og her trives hun. Men hendes økonomi hænger faktisk ikke sammen.
- Hvad er det for et samfund, politikerne på Christiansborg er ved at skue sammen? Hvad skete der med det sociale ansvar? Forsvandt det i skattelettelserne til de højtlønnede? Et velfærdssamfund bør altid måles på, hvad det gør for samfundets svageste.

Anne Sofie og hendes far Lars Sølling

Pamhulegård handicap venlig feriebolig

700 m² dejligt stort landhus beliggende på stor naturgrund i Pamhule midt i den smukke danske natur. Her er du tæt på skov, strand og vand. Huset ligger med skøn udsigt over Pamhule sø. Huset har 10 dobbelt værelser alle med eget badeværelse.

Husets samlingspunkt er det enorme køkkenalrum, som er indrettet med stort åbent køkken, stor spiseafdeling og i åben forbindelse med sofa/fjernsynsafdeling.

Tilhørende er stort pool rum med 60 m² stor pool med lille separat børnepool samt spa og sauna. Der er også tilstødende aktivitetsrum, hvor der kan spilles bold mv.

Inden for få km. afstand forefindes stor dyrehave samt skov. Kort afstand til domkirkebyen Haderslev med sine hyggelige gamle huse og stemningsfulde torv med små cafeer samt masser af gode shopping muligheder. Samtidig er der kort afstand til flere dejlige badestrande.

Huset er meget handicapvenligt uden trapper og der er skinne med hejs over poolen. Der er også toiletstol, lift samt toiletstøtte på toiletterne.

Huset udlejes på ugebasis med skiftedag lørdag. Prisen er DKK 12.500,- for januar-marts samt november og december. For øvrige mdr. er prisen DKK 15.000,- inkl. forbrug. Rengøring og sengelinned kan bestilles ved booking.

Få mere information på www.pamhulegaard.dk eller ring på 51 29 30 42 for nærmere information og booking.

Har familien brug for hjælp?

Kildebjerget tilbyder

- Efterskolelignende ophold for unge med særlige behov fra 15 – 18 år
- Ungdomsmiljø, praktik/undervisning
- Oplæring i "klar dig selv"
- Ungdomsuddannelse, STU 18 – 25 år
- Afklaringsforløb – dokumentation – afdækning – træning – læring – udvikling
- Bofællesskab/kollegium 18 – 28 år.
- Erhvervsforløb/træning i samarbejde med jobcenter
- Praktik i virksomheder – sigter mod arbejde til alle
- Relationer for udviklingshæmmede – unge med særlige behov
- Vi skaber fællesskaber for livet
- Vi møder eleven hvor den unge er

Kildebjerget er også specialfolkeskole – STU – socialpædagogik

KILDEBJERGET

Kildebjerget, Sanatorievej 1, 7140 Stouby
Tlf. 7847 9700 | www.kildebjerget.dk

GHV

En sjov og udviklende arbejdsplads i trygge rammer.

BOGBINDERI, PROJEKTVÆRKSTED, KØKKEN,
MEDIEVÆRKSTED, TEKSTIL & DESIGN

Indflydelse på eget arbejdsliv, mulighed for netværk og livskvalitet gennem sociale aktiviteter og samvær.

Gentofte Håndarbejdsværksted er en mindre arbejdsplads efter SEL § 103, hvor den enkeltes interesser og udvikling af kompetencer er i fokus. Værkstedet byder på spændende udfordringer med oplæring i håndværksmæssige og kreative færdigheder.

Læs mere på www.ghv.dk

Gentofte Håndarbejdsværksted Teglgårdsvej 21 A
2920 Charlottenlund Tlf: 39 64 29 33
Mail: ghv@ghv.dk

Beskyttet værksted afgiver med glæde de dygtigste medarbejdere

Mange mennesker med udviklingshæmning kunne klare sig i et "rigtigt" job i erhvervslivet, men vaner og produktionsmål afholder værksteder og kommuner fra at tage dét skridt. På Værkstedet Elmegade i Vejen er man gået den modsatte vej – her arbejder man aktivt for at hjælpe interesserede medarbejdere ud af værkstedet og ind på arbejdsmarkedet

Der er dem med gule overstregninger. Der er dem med lilla overstregninger. Og så er der dem, der er hvide.

Medarbejderne på Værkstedet Elmegade i Vejen ved godt, hvad de forskellige overstregninger betyder.

- De lilla overstregninger er de medarbejdere, der arbejder ude i byen. Sådan på "rigtige" steder, forklarer en af medarbejderne, mens hun hænger sedlen op på værkstedets opslagstavle.

Værkstedet Elmegade er et af de beskyttede værksteder, der med kyshånd har taget imod Projekt KLAP og dets hjælp med at få de medarbejdere, der ønsker det, ud i et ordinært job. Siden 2008 har Projekt KLAP, som er et initiativ i Landsforeningen LEV, taget kampen op mod den vanemæssige placering af udviklingshæmmede i beskyttede værksteder og i stedet fundet arbejdspladser til dem i erhvervslivet. Under parolen "Gå ikke glip af Danmarks mest stabile arbejdskraft" har de henvendt sig til et utal af store kæder og mindre virksomheder og formidlet praktikpladser, som senere gerne skulle blive til "rigtige" job, skånejob.

- Men det er faktisk ikke virksomhederne, der er problemet. Der er mange

af dem, som gerne vil. Det er kommunerne og værkstederne, som vi skal arbejde med, forklarer Lars Damgaard Hansen, der er KLAP-konsulent i Region Syddanmark.

Ikke alle værksteder har nemlig reageret som Værkstedet Elmegade. En del holder sig helst til de arbejdsformer, som på sedlen i Værkstedet Elmegade har den hvide og den gule farve: Værkstedsarbejde.

- Nogle værksteder er ikke så villige til at prøve noget nyt. Heller ikke selv om det er tiltrængt. Der er også nogle værksteder, der ligefrem har produktionsmål og skal op og tjene 800.000 eller 1,2 millioner kroner om året. Her opstår det paradoks, at værkstedet ikke vil afgive deres bedste medarbejdere til arbejde uden for værkstedet, siger Lars Damgaard Hansen.

FALLITERKLÆRING

Fra Værkstedet Elmegade lød der et stort "JA TAK", da de fik mulighed for at blive en del af Projekt KLAP. Martin Jørgensen, den daglige leder på værkstedet, så det som en stor chance for sine medarbejdere.

Martin Jørgensen fra Værkstedet Elmegade og Lars Damgaard Hansen fra Projekt KLAP er i fuld gang med at få mennesker med udviklingshæmning i job uden for de beskyttede værksteder. Mange udviklingshæmmede kan nemlig godt klare sig med mindre beskyttelse, og de skal nok selv sige fra, hvis opgaven bliver for stor til, at de kan magte den.

FOTO: MAI MØLLER CHRISTENSEN

Jan Sørensen nyder sin nye dagligdag på Arovit. Med tiden er han også klar på andre opgaver, som for eksempel at måle mel op, siger han, men han ved også, at nogle af jobbene foregår i laboratorier og kræver en særlig uddannelse og stort overblik.

– Jeg er allerbedst til at køre truck. Jeg har taget truck-certifikat, både til stable-truck og lukket truck, og jeg har også kørt truck herude på Arovit, siger han.

FOTO: LARS DAMGAARD HANSEN

”Jeg kunne godt tænke mig at blive fast ansat. Så får jeg en halv løn fra kommunen og en halv løn fra Arovit. Jeg er glad for at være her.” Jan Sørensen, udviklingshæmmet

- Jeg synes jo personligt, at det er en fal-literklæring, hvis medarbejderne kommer ind til os som 18-20-årige og går ud igen som 67-årige. Medarbejderne skal da have lov til at få afprøvet deres drømme, og mange vokser af at komme ud på arbejdsmarkedet, siger han.

- Nu har vi så fem-seks medarbejdere, som er kommet ud i arbejde rundt omkring i Vejen, og det kan vi da mærke på vores produktion. Men selvfølgelig skal de det, tilføjer han.

Ud over Martin Jørgensen viste også Vejen Kommune sig positiv over for

projektet. Johnny Holst fra kommunens socialforvaltning og Martin Jørgensen indgik den aftale, at det er Værkstedet Elmegade, der har opfølgningen på de medarbejdere, som er ude og prøve kræfter med det ordinære arbejdsmarked, og der derfor heller ikke bliver indskrevet flere medarbejdere på Værkstedet Elmegade.

- Værkstederne har taget meget forskelligt imod Projekt KLAP, og hos kommunerne har vi erfaret, at vi helst skal ind og have fat i de økonomiske bagmænd og fortælle, at det her virkelig giver

bonus. Der er en hulens masse penge at spare. Hvis de forstår dét, er der som regel grønt lys, siger Lars Damgaard Hansen og viser to grafer frem.

Graferne viser, hvordan kommunens udgifter til beskyttede værksteder eksploderer, når en borger er på værkstedet i mange år, hvorimod en ansættelse i erhvervslivet er langt billigere. Her skal kommunen højst betale løntilskud til ansættelsen, og personen med udviklingshæmning optager ikke en plads på værkstedet.

– De er meget søde ved mig her på McDonald's. Jeg kan godt lide de arbejdsopgaver, jeg får, og nogle gange er jeg også med til at stille juice og sodavand ind i køleskabet, siger en stolt Johanne Mortensen. Hun husker dog stadig at holde kontakten med sine "gamle kolleger" på Værkstedet Elmegade, for det er vigtigt at beholde sit netværk og ikke blive ensom på et nyt job.

FOTO: LARS DAMGAARD HANSEN

ukrudt bare på én dag, fortæller Jan Sørensen.

Han er stadig i den indledende praktik, som skal afklare, om han egner sig til jobbet, men inden længe bliver der holdt møde om en fastansættelse. Jan Sørensen har helt styr på forskellen på de to ansættelsesformer.

- Jeg kunne godt tænke mig at blive fastansat. Så får jeg en halv løn fra kommunen og en halv løn fra Arovit. Jeg er glad for at være her. Nede i Elmegade kunne arbejdstiden godt være lang ind i mellem, men herude flyver den afsted. Jeg kommer om morgenen, og når jeg kigger på klokken, så er tiden bare allerede gået, siger han.

Han møder fra klokken 9 til 11.45 hver dag. Dagen starter med et rundstykke, og så griber Jan Sørensen kost og fejebakke.

- Nogle gange får jeg ros. En, der hedder Kim, har været henne ved mig et par gange og sige "Vi er glade for dig". De roser mig meget. Også selv om jeg er kommet til at lave nogle fejl, som jeg er ked af. Der var engang, hvor jeg kom til at vælte en palle, og der var også engang, hvor jeg kørte fast med en af trucksene og måtte hives op. Jeg er ikke glad ved de fejl, siger han.

BEDRE END AT SMØRE MADDER

Et par kilometer væk samler Johanne Mortensen en klud op. Johanne er 45 år og ikklædt en mørkegrøn McDonald's-t-shirt, et navneskilt, sorte busker og skridsikre sko. Siden forsommeren har hun været McDonald's-medarbejder.

- Før arbejdede jeg på Elmegade. Jeg smurte madder til de andre. Det her vil jeg hellere, slår Johanne Mortensen fast. - Herude kan man få lov til at prøve nogle ting. Jeg tømmer skraldespande ude foran hver morgen. Så gør jeg rent

på kundetoiletterne, og så tørrer jeg borde af og fylder op med poser og drikkevarer. Jeg skal også tørre borde af, mens der er kunder. Og nogle gange er der nogen, der spørger mig om noget, og så hjælper jeg dem, siger Johanne Mortensen.

Hun møder ind allerede klokken 7.30 om morgenen og har fri klokken 12.30. Johanne Mortensen og hendes kæreste har også to hunde, der skal luftes om morgenen, så hun må op allerede klokken 5.45. Det generer hende ikke. Hun har noget, det er værd at stå op for.

- Jeg er glad for at være herude. Rigtig glad. Jeg havde Susanne fra værkstedet med de første dage, og så har jeg en kontaktperson her på McDonald's, som hedder Sanne, og hun viser mig, hvordan jeg skal gøre. Jeg synes, det er et spændende sted, siger Johanne Mortensen.

Mens Johanne sætter sig til at spise sin gratis McDonald's-salat som middagsmad, og mens Jan kaster sig over at fjerne noget salt fra Arovits gårdsplads, er det også blevet middagstid hjemme på Værkstedet Elmegade. Medarbejderne og personalet spiser rugbrødsadder i kantinen. En af kvinderne opdager, at Lars Damgaard Hansen er på besøg i dag, og hun vil godt lige høre ham, hvordan det går med at finde en praktikplads til hende.

- Har du fået snakket med dem på det gartneri, jeg snakkede om? spørger hun.

- Ja. Jeg har talt med dem, men jeg tror, vi må finde på noget andet. De havde ikke noget ekstra arbejde lige nu. Ja, det er ærgerligt. Men vi finder noget andet arbejde. Du har vel ikke tænkt på nogen andre steder? siger Lars Damgaard Hansen.

FUGLEFJER OG EN HEL MASSE UKRUDT

37-årige Jan Sørensen er en af de medarbejdere fra Værkstedet Elmegade, der i en måned har mødt ind på dyrefoderfabrikken Arovit i Vejen hver morgen. Det er slut med at sætte klistermærker på dåser og lave bogstøtter inde i Elmegade. Nu møder han ind til en gårdsplads, der skal fejes, ukrudt der skal fjernes og trucks, der skal køres. Ting, der skal gøres for at holde virksomheden sund og pæn.

- Jeg synes, der er mere udfordring herude end i Elmegade, siger Jan Sørensen, mens han parkerer sin stativ-vogn med kosten, riven og affaldsposen.

- Jeg fejrer i gården, og der er meget, der skal fejes. I dag var der fuglefjer, og den anden dag var der en masse korn, som var tabt, da en truck skulle læsse det op i en silo. Ukrudt er der også meget af. En dag fyldte jeg en hel container med

”Der er også nogle værksteder, der ligefrem har produktionsmål og skal op og tjene 800.000 eller 1,2 millioner kroner om året. Her opstår det paradoks, at værkstedet ikke vil afgive deres bedste medarbejdere”

Lars Damgaard Hansen, KLAP-konsulent

- Nej. Jeg har mest tænkt på det gartneri... Det er jeg godt nok ked af at høre, siger kvinden og ser ud til at være faldet i staver over det.

- Det forstår jeg godt, siger Lars.

- Så skulle det måske være Brugsen i Brørup. Det er lige der, hvor jeg bor, siger kvinden og liver pludselig op.

- Jamen, det lyder da som en god idé.

Dem skal jeg nok tage kontakt til, smiler Lars Damgaard Hansen.

IKKE KATTEN I SÆKKEN

I alt 13 af Værkstedet Elmegades cirka 30 medarbejdere meldte sig, da de i foråret blev spurgt, hvem der kunne tænke sig at komme i et ”rigtigt” job. Lars Damgaard Hansen og Martin Jørgensen lavede et interview med hver enkelt medarbejder, og de medarbejdere, der matchede jobtilbuddene, kom ud i et praktikforløb. Siden er fire medarbejdere blevet lovet fastansættelse i form af et skånejob på en virksomhed, mens cirka lige så mange venter på, om deres praktik også kan blive til en ansættelse.

- Når vi matcher medarbejderne og virksomhederne, fortæller vi selvfølgelig virksomhederne, hvis medarbejderne har koncentrationsproblemer eller hygiejneproblemer, så der kan tages hånd om det. Vi sælger ikke katten i sækken. Omvendt er der også mindre ting, som vi måske ikke fortæller, for vores erfaring er, at medarbejderne tit vokser med opgaven. Der er ikke noget bedre end sidemandsoplæring, og der er ikke noget, der styrker selvværdet bedre, end når en person med udviklingshæmning kan sige ”Jeg arbejder i Steen og Strøm” eller ”Jeg arbejder i Føtex”, siger Lars Damgaard Hansen.

Han mener, at udviklingshæmmede kan være et plus for virksomhederne af en lidt speciel årsag. Det at få en medarbejder ind, som har brug for ekstra støtte,

giver sammenhold på arbejdspladsen.

- Pludselig får man på arbejdspladsen et fælles projekt, og så forsvinder alt det der fnidder-fnadder. Dét har vi oplevet som nogle af virksomhedernes erfaringer, siger Lars Damgaard Hansen.

Middagstiden er ovre og Jan Sørensen har fri nu. Han lader blikket glide over poserne med hunde- og kattefoder, før han går hjem. ”Paw Hvalp”, ”Oksekød”, ”Premium Mix” og ”Chicken and Rice” står der på nogle af poserne.

- Jeg håber rigtig meget, at jeg bliver fastansat. Der er også noget med, at de fastansatte kan få lov at købe dyrefoder

herude til næsten ingen penge per kilo. Jeg har godt nok ingen hund eller kat, men det er da flot, at man kan købe det så billigt, siger han.

I det samme springer han op af stolen. Udenfor kører en varevogn fra ”Askov Slagter” forbi.

- Se! Det er også én fra Elmegade. Han arbejder for slagteren og kører ud med mad, fortæller Jan Sørensen med glimt i øjnene.

For han er stolt. På sine egne og på vennens vegne. De er i rigtig arbejde.

PROJEKT KLAP

Målet med Projekt KLAP er at give udviklingshæmmede en reel mulighed for at vælge et skånejob på det ordinære arbejdsmarked frem for aktivering på et beskyttet værksted. Samtidig viser projektet, hvordan der kan skabes sammenhæng fra folkeskole over den særlige tilrettelagte ungdomsuddannelse til et voksenliv for udviklingshæmmede mennesker uden for de beskyttede værksteder. KLAP løber frem til 2014, hvorefter der er blevet skabt nye og varige jobformidlinger mellem på den ene side erhvervslivet og på den anden side de beskyttede værksteder, STU-uddannelserne og kommunerne. Læs mere på projektklap.dk.

Colo9

Den selvejende institution/fonden "KOLONI"

Tilbyder **aflastning** i weekends, ferier og hverdage for: Drenge i alderen 7-13 år med empatiforstyrrelser eksempelvis **Aspergers Syndrom** eller **ADHD/DAMP**.

Se mere om de enkelte tilbud på www.tilbudsportalen.dk eller www.colo9.dk eller ring til:

59 90 95 45 for yderlig oplysning om pladser, tilbuddets omfang, priser ect.

GLAD FAGSKOLE

Glad Fagskole tilbyder ungdomsuddannelse for unge med særlige behov/STU i et i et spændende, alsidigt og kreativt produktions- og uddannelsesmiljø med følgende faglinjer:

**TEATER, RADIO, ANIMATION
TV, KØKKEN, DESIGN, SERVICE**

Der er løbende optag – og flere ledige pladser i 2012.
Henvendelse til: forstander Annette Riisager, riisager@tv-glad.dk mobil: 4225 0442

Find mere info på: www.tv-glad.dk/fagskole

Glad Fagskole er etableret hos TV-Glad i 2004 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen og er et unikt og eksperimenterende læringsmiljø målrettet mennesker med funktionsnedsættelse.

Vi værdsætter originalitet, faglighed og livsglæde.

Glad Fagskole - Rentemestervej 45-47 - 2400 København NV
www.tv-glad.dk/fagskole

GLAD FAGSKOLE

Teater

Køkken

TV

Service

NYHED !

Ny faglinje med partnerskabsaftaler

Design

Animation

Radio

JOB- KARAVANEN

kommer rundt i det danske land

I de seneste år har Landsforeningen LEV åbnet mange døre for mennesker med udviklingshæmning, der gerne vil være en del af det "rigtige" arbejdsmarked. Det er sket igennem det projekt, som hedder KLAP. Indsatsen har betydet, at både mindre virksomheder og landsdækkende butikskæder i dag samarbejder med LEV og KLAP om at oprette en lang række skånejob til udviklingshæmmede.

De muligheder vil vi i LEV meget gerne fortælle mere om, og derfor har vi planlagt at rejse rundt i hele landet med Job-Karavanen. Hele arrangementet afvikles i et samarbejde mellem LEVs sekretariat, Projekt KLAP og LEVs kommunekredse.

Mennesker med udviklingshæmning, forældre, pårørende, medarbejdere på bosteder og andre interesserede er alle velkomne til at troppe op, så hold øje med LEVs kalender på lev.dk og den lokale presse, hvornår Job-Karavanen kommer til din by.

I Job-Karavanen kan du møde konsulenter, socialformidlere og andre medarbejdere fra LEV og KLAP, der fortæller om de mange typer af forskellige job, der er tale om – og om de vilkår, der knytter sig til stillingerne.

Du kan også høre om de initiativer, LEV har taget for at forbedre børn med udviklingshæmningsforhold i folkeskolen. Og du kan høre om de seneste års forbedringer af de unges ret til uddannelse, hvordan man søger pension, om beskyttet beskæftigelse på et værksted og om andre tilbud til udviklingshæmmede.

Arrangementerne bliver meget uformelle. Du skal ikke sidde på en stol og høre på en lang række indlæg, men du kan cirkulere mellem medarbejderne fra LEV og KLAP og koncentrere dig om de emner, du har mest brug for – og lyst til – at vide mere om.

Det er gratis at deltage. Undervejs serveres der kaffe/te og en let anretning. Du kan allerede nu tilmelde dig til Job-Karavanen hos Christine Borchert på cb@lev.dk.

**Job-Karavanen starter
i Holbæk den 17. september på
Hovedbiblioteket i Nygade.**

Du kan læse mere om Projekt KLAP på projektklap.dk.
Oversigt over Job-Karavanens arrangementer finder du under menu-punktet "Aktiviteter" på lev.dk.

Indkaldelse af ansøgninger til

NANNY JACOBSENS FOND

Fondens formål er at yde støtte til psykisk udviklingshæmmede.

Støtte kan gives til såvel udviklingshæmmede enkeltpersoner som til projekter, hvis formål er at hjælpe grupper af psykisk udviklingshæmmede.

Desuden kan fonden give støtte til uddannelse og videnskabelige projekter.

Fonden yder støtte til personer og projekter, der ikke kan opnå offentlig støtte og prioriterer at støtte de psykisk udviklingshæmmede, der økonomisk er dårligst stillede.

Enkeltpersoner kan max. tildeles kr. 5.000,00 skattefrit i støtte.

Fonden uddeler støtte en gang om året, og ansøgningsfrist for året 2012 er den 20. oktober 2012.

Ansøgningsblanket kan rekvireres på www.ret-raad.dk/faaborg-nannyjacobsensfond

Ansøgningsblanket kan ligeledes mod fremsendelse af frankeret svarkuvert og med angivelse af, om der søges til enkeltperson eller projekt, rekvireres hos:

Advokat Jess Lykke Gregersen
Kanalvej 4
5600 Faaborg
Tlf. 70 10 11 99
E-mail dj@ret-raad.dk

Myndige borgere umyndiggøres, hvis de ikke er i stand til at klare sig i det moderne digitaliserede samfund. Det mener denne artikels forfatter, der er pædagogisk leder af et botilbud

AF WIVI ROSENKILDE, PÆDAGOGISK LEDER AF BOTILBUDET ALBATROS ■

Borgere med udviklingshæmning mister rettigheder i det moderne digitaliserede samfund

Beboerne på botilbudet Albatros i Københavns Kommune gik i mange år selv i banken og hævede penge til eget forbrug. Det kan de ikke længere, efter juristerne i Danske Bank har kigget proceduren efter. Det er efter min overbevisning et markant brud på selvbestemmelsesretten.

Historien tager sin begyndelse, da beboernes bankbøger blev afskaffet og konti digitaliseret. Beboeren, som før kunne gå i banken med sin bankbog og en hæveseddel med to af personalets underskrifter samt anført beløb og kontonummer, mistede nu den mulighed, for banken ville ikke godtage denne procedure.

For at en beboer kan få udbetalt sine egne penge, forlanger banken i den nye digitale tidsalder, at beboeren ved skranken skal kunne fortælle, hvor mange penge han/hun vil hæve, hvor meget der står på kontoen og endvidere kræves det, at beboeren kan skrive under på en hæveseddel.

Flere borgere fra botilbudet nåede desværre i den mellemliggende periode at få nogle meget dårlige oplevelser i banken, når de forsøgte at hæve penge til eget forbrug. Nogle brød helt sammen og græd nede i banken, fordi de blev stillet nogle krav, de ikke kunne honorere.

Danske Bank udstedte efterfølgende hævekort og pinkoder til borgerne og mente, at dette ville løse problemet. Men – beboere på bosteder vil meget sjældent være i stand til at huske en pinkode.

Som pædagogisk leder var jeg slet ikke i tvivl om, at beboerne ved hjælp af en anden procedure og i samarbejde med Danske Bank naturligvis ville få deres rettigheder tilbage.

Jeg kontaktede Danske Bank, som i første omgang var villig til i samarbejde med mig at udarbejde en procedure for, hvorledes beboerne atter kunne gå selvstændigt i banken. I samarbejde med en konsulent i bankens lokalafdeling udarbejdede jeg en hæveblanket med de kriterier, som bankkonsulenten havde opstillet.

NÅR BEBOEREN SKULLE HÆVE SINE PENGE VAR KRAVET:

- En blanket med navn og kontonummer, beløb (max. 300 kr.), to pædagogers underskrifter, billed id, og hævekort.

Blanketten blev sendt til godkendelse i Danske Banks juridiske afdeling, men kom tilbage som ikke godkendt. Juridisk afdeling afgjorde, at borgeren skulle kunne:

- Fortælle hvor meget han/hun ville hæve og kunne underskrive med navn ved skranken.

Disse krav kan de beboere, der bor på botilbudet Albatros, ikke honorere, hvilket betyder, at de er sat ud af spillet i forhold til selvstændigt at kunne hæve deres egen pension.

På bostederne er det almindelig procedure, at beboeren, pædagogen og forældre/pårørende underskriver en administrationsaftale, hvis formål er, at pædagogen har mandat til at forvalte og dokumentere beboerens økonomi.

Beboeren betaler husleje, forsikringer mm. med pædagogens hjælp. Pædagogen udarbejder også beboerens pensionsregnskab og kontantregnskab. Borgeren inddrages i økonomien i det omfang det forståelsesmæssigt er muligt, og borgeren hæver, så vidt det kan lade sig gøre, selvstændigt beløb til eget forbrug.

Jeg mener, at man som borger har ret til at hæve penge til eget forbrug - og ret til at være fri for evig og altid at have følgeskab af en pædagog, som kigger en over skulderen, når man frit vil bruge af sine egne penge.

SPØRGSMÅLET ER, HVORDAN VI KOMMER VIDERE HERFRA?

Er det rigtigt, at myndige borgere umyndiggøres i det moderne samfund, fordi de ikke er i stand til at huske en pinkode, udtale et beløb ved en bankskranke eller kunne underskrive en blanket på anmodning? Borgere som via pædagogisk udviklingsarbejde er blevet selvstændiggjorte i større og større udstrækning siden servicelovens ikrafttrædelse som en følge af selv- og medbestemmelsesretten.

Bankernes øgede skærkelse og henvisning til bankloven med krav om billedidentifikation og tilstedeværelse af værger er et tilbageskridt i forhold til selv- og medbestemmelsesretten og dermed indflydelse på eget liv.

Som pædagoger føler vi os sat ud af spillet, vi som er borgerens hjælpere til at agere i samfundet. Et samfund som alle borgere, uanset handicap, har samme ret til at leve, indgå og fungere i.

hjælpen skal så vidt muligt understøtte udviklingen af den enkeltes kompetence i håndteringen af sine egne penge.

I arbejdsgruppens rapport opstilles en række såkaldte pejlemærker for etisk håndtering af beboermidler. Pejlemærkerne retter fokus på forskellige parters ansvar og opgaver, når det gælder støtten til beboeren i forbindelse med privatøkonomien. Der anvendes en række konkrete eksempler, som illustrerer nogle af de situationer og dilemmaer, som man kan opleve i den forbindelse. Disse kan bruges til inspiration og refleksion i arbejdet med håndteringen af beboernes midler.

Rapporten er ikke en håndbog, der giver entydige svar og beskriver diverse regler på området udtømmende. Men denne mere konkrete vejledning vil man derimod kunne hente i tre hæfter, som Socialstyrelsen udgiver i efteråret 2012. Hæfterne er målrettet henholdsvis beboere i botilbud, personale og ledelse, samt endelig pårørende.

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

Retningslinjer for etisk håndtering af beboeres midler på vej

Artikelserie om misbrug af mennesker med udviklingshæmnings penge fører nu til en række etiske pejlemærker for, hvordan botilbud kan håndtere beboeres økonomi

I maj 2011 bragte Berlingske en artikelserie, der viste, hvordan mennesker med udviklingshæmning i en række tilfælde var blevet udsat for svindel og misbrug i forhold til deres egne penge. Et møde mellem den daværende socialminister og LEVs landsformand førte til nedsættelse af en arbejdsgruppe. Arbejdsgruppen er nu på vej med en række pejlemærker for en etisk økonomihåndtering for beboere i botilbud.

Arbejdsgruppen har blandt andet haft deltagelse af KL, Danske Regioner, en række faglige organisationer, Socialministeriet og Landsforeningen LEV. På arbejdsgruppens møder er udfordringen med at yde hjælp med håndtering af privatøkonomien for mennesker med udviklingshæmning blevet drøftet ud fra en række perspektiver: Personalets, ledelsens, den kommunale myndigheds og de pårørendes.

En af konklusionerne er, at det ikke nytter at opstille stive regelsæt for, hvordan hjælpen ydes. Mennesker med udviklingshæmning er forskellige – og det samme er karakteren og omfanget af den hjælp, som de har behov for. Det centrale princip er respekten for den enkeltes ret til selv at bestemme, hvad han eller hun ønsker at bruge sine penge på. Der skal ydes pædagogisk rådgivning og hjælp til økonomihåndteringen – og

Udfordringerne med den tiltagende digitalisering – som dem Wivi Rosenkilde beskriver i sit indlæg – har også været et tilbagevendende emne i arbejdsgruppen. Både når det gælder bankerne og kontakten med det offentlige, er der brug for tilpasninger til mennesker med udviklingshæmning, hvis ikke de skal blive ofre for en teknologisk udvikling, som jo burde være et fremskridt. Der er aktuelt tegn på, at man fra det offentlige vil arbejde på at imødekomme behovene hos eksempelvis mennesker med udviklingshæmning. Det forlyder, at der er en bekendtgørelse på vej, som vil fritage "...visse ældre og handicappede for kravet om at skulle kommunikere digitalt". Derfor mangler vi nu blot, at også bankerne påtager sig deres ansvar og konkret imødekommer behovene for tilpasning til mennesker med udviklingshæmning.

Rapporten fra arbejdsgruppen forventes offentliggjort i løbet af september måned. Hvis du er tilmeldt LEVs elektroniske nyhedsbrev, får du besked, så snart rapporten er på Socialministeriets hjemmeside.

**Læs mere på
www.ojet.dk**

Over 60?
AMD kan tage dit syn fra dig på kun 1 år.
Lad det ikke ske for dig.

Normalt syn

Forvrængninger

Sent stadium af AMD

NOVARTIS Novartis Healthcare A/S, Ophthalmics, Lyngbyvej 172, 2100 København Ø, Tlf 39 16 84 00, Fax 39 16 84 01, www.novartis.dk

Vi er et bofællesskab med plads til 16 beboere, som p.t. er i alderen 19 – 41 år. De bor i 3 forskellige boenheder, som hver især rummer fra megen hjælp til næsten selvhjulpnen. Vi er en Almennyttig fond under tilsyn af Odder Kommune. Vore beboere arbejder på gårdens værksteder og har et aktivt fritids- og kulturliv. Livet på gården tager udgangspunkt i Rudolf Steiners menneskesyn.

Vore værksteder er: keramik, køkken og udehold. Udehold, der rummer træværksted, fartneri og æbleplantagen. Fritiden kan indeholde besøg i fitnesscenter, ridefysioterapi, svømning og bowlinghallen, samt ikke mindst musik-oplevelser i og udenfor Tornsberggård.

Vore værksteder har også plads til brugere, som ikke bor på Tornsberggård. Tornsberggård i et naturskønt område, grænsende op til Tornsbergskov i Østjylland mellem Odder, Hundslund og Hovedgård. Vi har 19 km til Horsens og 28 km til Århus. Ønsker du at vide mere om Tornsberggård, kan du besøge vor hjemmeside:

www.tornsberggaard.dk

Mail: mail@tornsberggaard.dk

Tornsberggård...

Et bo- og arbejdstilbud for udviklingshæmmede

Fedt ikke at

skulle forklare sig

At møde andre forældre med et handicappet barn i LEVs Connect-projekt har været en åbenbaring for Lasse Jensen. Så stort at han nu er blevet frivillig koordinator for projektet i Kalundborg

AF ARNE DITLEVSEN ■

LEVs netværksprojekt Connect har fået en ny, frivillig koordinator. Det er Lasse Jensen fra Høng, der fremover står for Connect i Kalundborg-området.

- Connect er et genialt koncept. Det handler om at mødes, hvor man er i livet med sit barn med udviklingshæmning og udveksle erfaringer. Det handler om fællesskab. Det sociale aspekt er bærende for alt frivilligt arbejde og 100 procent også i Connect, siger Lasse Jensen.

Han stiftede selv bekendtskab med Connect på et møde i Ringsted:

- På de to møder, jeg var med til, var der oplæg om love og paragraffer samt elektroniske løsninger som Skype. Det var alle tiders. Men allerbedst var nok fællesskabet med nogen, som har de samme udfordringer som en selv. Det ikke at skulle forklare sig var helt fantastisk. Jeg fandt ud af, at det netop var sådan et forum, jeg havde manglet i de seks år, min datter har levet, fortæller Lasse Jensen med henvisning til datteren Victoria, der har Wolf-Hirschhorn syndrom – det vil sige en pige med både fysisk og psykisk udviklingshæmning.

JAN GINTBERG OG HYTTETUR

Da Lasse Jensen hørte, at Connect havde svært ved at få fodfæste i Kalundborg, sprang han til. Det kunne da ikke passe,

at så enkelt og genialt et koncept ikke kunne komme op at køre her. Så sammen med projektkoordinator Katja Holving har han lagt en plan for, hvordan Connect bliver løbet i gang i Kalundborg. Planen omfatter en større markedsføringsstrategi, hvor de mange tilbud og institutioner i området bliver inddraget i formidlingen. Planlagt er allerede et arrangement med Jan Gintberg den 13. november og en endags-hyttetur, hvor der bliver plads til både børn og voksne, til foråret. Connect Kalundborg har første møde den 4. september kl. 19.00 på Cafe Liv i Høng.

Lasse Jensen kaster i det hele taget en masse energi ind i LEV i øjeblikket. Han er nemlig også blevet medlem af LEVs kredsbestyrelse i Kalundborg.

- Selv om arbejdet i kredsbestyrelsen for mig at se også er båret af det sociale fællesskab, så er der kæmpe forskel på det og så at være med i Connect. Kredsarbejdet er først og fremmest et politisk arbejde, mens Connect er personligt. Her handler det om dem, som man møder i netværket og en selv. Men de supplerer jo også hinanden på den måde, at jeg kan være med til at løfte nogle af de ting, jeg hører i Connect, videre til det politiske arbejde i kredsen.

Læs mere om Connect på connect.lev.dk.

Vores Busser

Tlf. 75 68 52 66

CCL LABEL
RANDERS

INNOVATIVE ETIKETLØSNINGER

Vi er en førende europæisk etiketleverandør til en række producenter inden for bl.a. pharma-, kemisk-/tekniske- og personlig pleje-produkter samt promotion m.m. *Kontakt os for yderligere information.*

CCL LABEL A/S
Tjørbyvej 90
8930 Randers NØ

Tlf. 87 10 87 10
mail.randers@cclind.com
www.ccllabel.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

VI TILBYDER:

- Gratis rekruttering
- Vikarservice
- Ledsageordningen
- Helhedsløsningen til hjælpeordninger
- Borgerstyret personlig assistance (BPA)
- Specialpædagogisk støtteordning (SPS)
- Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Alle administrative opgaver relateret til ovenstående

Ring og hør nærmere om, hvad vi kan tilbyde netop dig.

København

Århus

Tlf. 3634 7900

Tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
www.formidlingen.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

NÅR DU HAR BRUG FOR HJÆLP

PÅ VEJ UD I FREMTIDEN

Alle har ret til en uddannelse. Også de unge, der har brug for ekstra støtte og vejledning. Uddannelsesmessen Ud i Fremtiden giver netop disse unge, deres forældre og vejledere en mulighed for at få et samlet overblik over mulighederne

Ud i Fremtiden debuterede i Roskilde i 2009 med stor succes og er nu blevet et fast indslag i vejledningsprocessen for unge med særlige behov. I år afholdes messen desuden for første gang i Kolding og Silkeborg.

- Messens store succes viser tydeligt, at der har været et behov for et forum, hvor de unge, deres forældre og vejledere kan mødes med udbydere. Og ikke mindst, hvor udbydere kan mødes med hinanden og udveksle erfaringer. Vi er glade for, at vi har mulighed for at give alle parter et større overblik, og vise de unge, hvor mange muligheder, de har, siger Jacob Porse, projektleder fra Uddannelsesavisen.

Tilbagemeldingerne fra de sidste års messer i Roskilde har været særdeles positive. Blandt andet mente 76 procent af de adspurgte lærere og vejledere,

at deres elever var bedre i stand til at vælge uddannelse efter at have besøgt messen.

I 2011 blev messen besøgt af flere end 3.000 vejledningssøgende.

OVERBLIK

Med det nationale mål om at 95 procent af alle unge skal igennem en ungdomsuddannelse er det vigtigt, at også de unge med særlige behov får mulighed for at få overblik over tilbuddene.

- Unge med særlige behov har lige så meget krav på en ungdomsuddannelse som alle andre, fastslår Jacob Porse.

- Men det kan være svært at overskue de mange forskellige tilbud – og hvilke rettigheder man har. På messen har man en enestående chance for at tale med udbydere ansigt til ansigt og få mere klar information.

UDDANNELSE OG JOB TIL ALLE

Under den parole kan du møde Landsforeningen LEV og Projekt KLAP på uddannelsesmessen. I LEVs stand kan du blandt andet høre om de muligheder, der er for at få job med løntilskud efter STU. Du er også velkommen, hvis du har brug for et job nu! Projekt KLAP samarbejder med flere store danske virksomheder om at ansætte mennesker med udviklingshæmning. Der er mange muligheder, så kom hen til Landsforeningen LEV og få en snak om dine jobønsker.

PRAKTISK INFORMATION

Åbningstider på alle messer er:

9-14 og 16-20 på førstedagen og 9-15 på andendagen.

Kolding, Bramdrupdam Hallerne, 5. – 6. september 2012

Silkeborg, Arena Midt, Kjellerup, 12. – 13. september

Roskilde, Kongres- og Idrætscenter, 19. – 20. september

LÆS MERE PÅ
WWW.UDIFREMTIDEN.DK

GRATIS
INDGANG

Ungdomsuddannelse under STU

Ungdomsuddannelsescenter Maglemosen er et uddannelses tilbud til unge mennesker mellem 16 og 25 år. Uddannelses tilbuddet gives til unge udviklingshæmmede, der efter endt grundskoleundervisning, fortsat har behov for specialundervisning, værkstedsaktivitet eller tilsvarende som forberedelse til voksenlivet og som ikke kan indgå i de ordinære uddannelses tilbud. Der kan tilrettelægges særlige forløb under Lov om specialundervisning for voksne.

- Individuelt tilrettelagt uddannelses tilbud
- Undervisningsaktiviteter, eksterne praktikforløb, liniefag
- Sociale og pædagogiske aktiviteter
- Optagelse kan foregå løbende

Magleparken 1 • 2750 Ballerup • Tlf. 44 77 61 01 • maglemosen@balk.dk • www.maglemosen.dk

Ledig plads på lille institution for udviklingshæmmede ved Aarup på Fyn.

Institutionen har plads til 6 beboere. Hverdagen er struktureret og overskuelig. Der tilstræbes en sund balance mellem det individuelle og det sociale.

Institutionen ligger på en økologisk produktionsgård. Det er muligt for beboerne at arbejde i gårdens landbrug eller på kommunale værksteder i nabobyer.

Interesserede kan få tilsendt den nyeste folder og indhente mere information hos:

Bernards Hus

Nedermarken 8 • 5560 Aarup • Tlf. 64 43 12 75
kontor@bernardshus.dk • www.bernardshus.dk

Epi-Care®

Tryghed når du sover

Alle, som har epilepsi tæt inde på livet, kender angsten for at overse alvorlige anfald. Epi-Care anfaldsalarm er et sikkert hjælpemiddel ved natlige anfald med krampes.

Epi-Care er nyeste teknologi med bl.a selvtestfunktion, hukommelse og automatisk advarsel ved fejl. Grundet høj følsomhed også velegnet for små børn.

Dokumentation for funktion

Epi-Care er testet på flere europæiske hospitaler, læs om Epi-Care prøvninger på www.danishcare.dk - Se også nærmere om nuværende brugeres erfaringer her. Epi-Care er markedets mest sikre anfaldsalarm.

**Danish Care
Technology ApS**

Kontakt os på telefon 58 50 05 65 eller www.danishcare.dk for yderligere oplysninger.

daghøjskolen(i) randers

niels brocks gade 2
dk-8900 randers c

tel. +45 86 43 20 00
fax +45 86 43 21 57

mail@daghoejskolen.dk
www.daghoejskolen.dk

Jobmuligheder.com

Hos os kan du blive:

Advokatsekretær · Anlægsgartner · Anlægsgartnerassistent · Bager · Blomsterdekorator · Brødbager · Buschauffør · Butikmedhjælper · Cæter · Datalogiker · Dekorator · Detaillægger butik · Dygtig · Dyrpasser · Dyrpasserassistent · Elektriker · Ernæringsassistent · Fagligt stærk · Ferskvareassistent · Fingernem · Gastronom · Gastronomassistent · Generel Salgsassistent · HHX · student · Hotel- og fritidsassistent · HTX · student · Indkøbsassistent · Industritekniker · Installatør · Jordbrugsteknolog · Jordbrugsmaskinfører · Kagekonditor · Kloge · Kok · Konditor · Kranfører · Laborant · Landmand · Logistikassistent · Lufthavnsoperatør · Lægesekretær · Maler · Merkonom · Mekaniker · Multimediadesigner · Murer · Postoperatør · Produktionsteknolog · Receptionist · Redder · Renovationschauffør · Salgsassistent · Salgsassistent m. specialer · Selskabsjener · Serviceassistent · Slæter · Detaillægger · Slæpere · Smed · Sminnebrødsjomfru · Stolt · Studieforbereid · Tankbilchauffør · Teknisk designer · Teknolog · Tjener · Togklargører · Tøklemand · Tøner · VVS-montør

Muligheder med mere...

Center for ErhvervsnetUddannelsen
Bredahlsgade 1 | 4200 Slagelse | Telefon: 5856 7000 | www.selandia-ceu.dk

66 11 31 70

VVS FIRMAET

TH.

JENSEN A/S

- VVS-installationer
- Renovering af badeværelser i totalentreprise
- Blikkenslagerarbejde
- Skiferarbejde
- Emhætter
- Hi-mac bordplader

VVS FIRMAET TH. JENSEN A/S · Petersmindevej 14 · 5000 Odense C
th.jensen@th-dk.dk · www.th-dk.dk · Tlf. 66 11 31 70

Oensvej 48 – 8700 Horsens
Telefon 70 15 99 09
www.hatting-ks.dk

Efter en ydmygende oplevelse med at finde en badedragt, besluttede Jytte Albjerg fra Svendborg sig for, at hun ville tabe sig. Med hjælp af en diætist har hun nu på to år tabt sig over 44 kg. Det har ikke bare gjort hende sundere, men også gladere

FAKTA

Jytte smed

Jytte før hendes store vægttab

59-årige Jytte Albjerg fra Svendborg var engang en overvægtig kvinde, der havde svært ved at bevæge sig. Det er hun ikke længere. For to år siden tog hun nemlig en beslutning om at tabe sig; lige siden har hun holdt sig fra usund mad, og det er noget, der kan ses på Jyttes figur i dag. Hvor hun tidligere vejede 118 kg, vejer hun i dag lige over 74 kg. 44,5 kg er forsvundet fra sidebenene, og der mangler nu kun et kg, før Jytte er nede på de 73 kg, som hun gerne vil veje.

- Lige et kilo mere vil jeg gerne af med, siger hun, selvom hendes diætist har sagt, at hun ikke behøver tabe sig mere.

Hendes vægt er fin nu, og Jyttes helbred er ikke længere på nogen måde truet. Men altså; lige et kilo mere må der godt forsvinde, synes Jytte.

- Jeg synes ikke, det har været svært. Jeg tog en beslutning og sammen med min diætist lavede jeg en kostplan, som jeg har fulgt. Der står, hvad jeg må spise og hvor meget, jeg må spise, forklarer Jytte.

Hun kan godt lide at have en præcis kostplan, og hun kan godt lide, at den er enkel og let at følge. Derfor foretrækker hun at holde sig helt fra søde sager – også selvom diætisten tilbød at lave en kostplan med plads til en is eller et stykke kage i weekenden. Men det er ikke Jyttes stil. Hvis det skal gøres, skal det gøres konsekvent, mener hun, og derfor spiser hun ingen – altså virkelig ingen – søde sager. Heller ikke til fødselsdage eller andre festlige lejligheder. Når de andre får lagkage eller hvedeboller med smør, tager Jytte et stykke rugbrød eller knækbrød med fedtfattig smøreost.

- Til min fødselsdag serverede jeg også knækbrød.

Der er altså virkelige ingen undtagelser i Jyttes liv, og sådan vil hun helst have det. Det har gjort slankeprojektet enkelt og overskueligt, og det har fungeret for hende.

KILO

– *Man kan få sukkersyge af at veje for meget. Ligesom min mor, og det havde jeg ikke lyst til.*

Jytte voksede op med fire søskende og et par kageglade forældre.

- Mor ville os det så godt, og hun bagte meget. Lagkage med creme, klejner og æblekage. Det fik vi meget af, og vi børn elskede det. Men da hun blev ældre, fik hun sukkersyge og mistede synet.

Da Jytte selv havde passeret de 50 og var blevet overvægtig ligesom sin mor, begyndte hun at tænke over det med overvægt og sukkersyge.

- Man kan få sukkersyge af at veje for meget. Ligesom min mor, og det havde jeg ikke lyst til.

BADEDRAGTEN PASSEDE IKKE LÆNGERE

Samtidig med at Jytte gik og tænkte over det med overvægt og sukkersyge, havde hun en oplevelse, der satte noget i gang hos hende.

Sammen med nogle af de andre brugere fra Grønnemoseværkstederne, hvor Jytte kommer tre gange om ugen, skulle hun i svømmehallen. Men den gamle badedragt var blevet for lille, så Jytte og hendes kontaktperson Ella Hedegaard tog ned i byen for at finde en ny. De travede gennem hele byen og var inde i

alle butikker, der kunne tænkes at sælge badedragter. Men der var ingen, der var store nok til Jytte. Så store størrelser skulle bestilles hjem, fik de at vide.

Hjemme på værkstedet gjorde Ella noget, som hun aldrig tidligere havde gjort. Hun bad Jytte om at komme med ind på kontoret til en snak om hendes vægt. Ella fortalte Jytte, at hun kunne se, hvordan Jytte var blevet ked af, at hun ikke kunne passe nogen af alle de badedragter, de havde set på.

- Nu siger jeg det her til dig, og jeg siger det kun en gang. Hvis du siger nej, lover jeg, at jeg aldrig mere vil spørge dig, begyndte Ella.

Og så spurgte hun, om Jytte kunne tænke sig at tabe sig. For så ville Ella godt hjælpe. Ikke at hun havde forstand på den slags, men man kunne ringe efter en, der havde. En diætist, som ved alt om sundt og usundt, og hvordan man kan tabe sig.

- Jeg blev ikke fornærmet, for Ella gjorde det på en god måde. Hun gjorde det et sted, hvor der ikke var nogen, der kunne høre det. Og selvom hun sagde til mig, at hun syntes, jeg skulle tænke over det, inden jeg svarede, så svarede jeg med det samme, for jeg var ikke i tvivl. Jeg sagde: Det kan vi godt prøve, husker Jytte.

YOGHURT OG KALORIER

Hanne van der Molen blev den diætist, der fik opgaven med at lave en slankende kostplan til Jytte. Hun startede med at mødes med Jytte for at se, om der var en god kemi imellem dem.

- Hvis ikke Jytte og jeg kom godt ud af det med hinanden, skulle hun have haft en anden diætist, for det er vigtigt, at der er god kemi og at man snakker godt sammen, forklarer Hanne.

Da Jytte havde lyst til at samarbejde med Hanne om sit væggtab, gik de to i gang. Hanne satte sig ind i Jyttes spisevaner, og hvad hun kunne lide at spise. Hun spurgte også til, hvordan og hvor meget Jytte bevægede sig i det dag-

lige, og først derefter gik de to i gang med i fællesskab at lave en plan for, hvad Jytte skulle spise i det daglige.

- Jeg tager altid højde for folks alder, vægt, fysiske aktivitetsniveau og køn, når jeg beregner, hvor mange kalorier en person skal indtage om dagen for at få et vægttab. I Jyttes tilfælde viste det sig, at hun skulle holde sig på 1500 – 1600 kalorier om dagen for at tabe sig 500 gram om ugen, svarende til knap 2,5 kg om måneden, hvilket er et realistisk mål, forklarer Hanne van der Molen.

I Jyttes daglige kostplan blev der indlagt forslag til dagens forskellige måltider – tre hovedmåltider og tre mellemmåltider. Morgenmad kunne for eksempel være yoghurt med müsli eller groft brød med ost eller æg. Formiddag: Et stykke frugt eller et stykke knækbrød med fedtfattig ost. Frokost: Rugbrød med fedtfattigt kødpålæg eller fisk. Eftermiddag: Lidt nødder. Aften: Mange grøntsager (rå eller tilberedte), lidt færrer kartofler og lidt fedtfattigt kød eller fisk. Sen aften: Et stykke knækbrød med ost.

Når Jytte ikke spiser i Grønnemoseværkstedernes kantine tre gange om ugen, får hun mad leveret fra et kommunalt køkken, og de ville gerne hjælpe, da Jytte lagde sin kost om. Derfor kan Jytte bestille specielle Jytte-pakker med lidt mindre portioner, når hun har brug for det. Og i kantinen på Grønnemoseværkstederne har hun en fast aftale om, at hun får to halve stykker rugbrød og et stykke frugt til frokost. Der er system i

tingene, og det er noget, Jytte sætter pris på.

På Grønnemoseværkstederne er der dog andre udfordringer end blot frokosten. For eksempel bliver der tit serveret hvedeboller til eftermiddagskaffen. Det er bedre end de isvafler og andet slik, som brugerne tidligere kunne købe om eftermiddagen, men det er stadig for usundt for en kvinde, der gerne vil tabe sig. Derfor begyndte Ella og Jytte at bage lækre rugbrød til eftermiddagskaffen, og de var så lækre, at andre også gerne ville have.

Jytte og hendes grupper har også været på æble-udflugt, hvor de besøgte en æbleplantage og plukkede masser af friske æbler med hjem.

- Og vi måtte spise alle dem vi kunne, mens vi plukkede, så vi spiste og spiste, husker Jytte.

ANDRE BLIVER INSPIRERET AF JYTTE

Jytte er en målfast kvinde, og hun har ikke veget fra sin kostplan en eneste gang, siden den blev lavet for to et halvt år siden. Hun savner simpelthen ikke det usunde og er glad for den mad, hun spiser i dag. I takt med at hun begyndte at tabe sig, fik hun også en bedre fysik. Hun kunne begynde at gå ture, og i dag går hun en tur tre-fire gange om dagen. Om torsdagen går hun til gymnastik, og så tager hun en tur på løbebåndet, når hun er på værkstedet. Hendes rekord på løbebåndet er 40 minutter, så Jytte er i dag en fysisk stærk og sund kvinde.

Selvom hun får drillende kommentarer med på vejen, som at hun skal passe på at hun ikke falder gennem kloakristen, så tynd hun er blevet, så er der mange, der bliver inspireret af Jytte. Hendes søster er også gået i gang med at tabe sig og har foreløbig tabt 20 kg, og andre i Jyttes gruppe på Grønnemoseværkstederne er også blevet interesseret i vægttab. Gruppen går ofte sammen om at bage sunde grovboller til erstatning for de usunde hvedeboller, og der er i dag tre andre, som er gået i gang med at tabe sig.

Ifølge Jyttes diætist behøver hun ikke tabe sig yderligere og kan nu gå over til den kostplan, der skal vedligeholde hendes vægt i stedet for at nedbringe den. Det betyder, at Jytte fremover kan indtage cirka 600 kalorier mere om dagen og gå op på 2100 daglige kalorier. De ekstra kalorier kan indtages som større portioner af den samme mad, som hun har spist under sit vægttab de sidste to et halvt år. Hvis Jytte havde lyst til engang imellem at få noget usundt og fedende, kunne hun godt få plads til det i sin kostplan, men det har hun ikke, og derfor springer hun det helt over. - Jeg har lige været til en festival, hvor man kunne købe pølser og kage. Jeg købte bare en kop kaffe.

Jytte kan ikke forestille sig, at hun nogensinde igen skal være overvægtig. Hun er blevet gladere og har fået mere energi efter hun har tabt sig, og sådan vil hun gerne blive ved med at have det.

FAKTA

JYTTE'S DIÆTIST, HANNE VAN DER MOLEN, HAR FØLGENDE KOSTRÅD, HVIS MAN ØNSKER AT TABE SIG:

1. TÆNK IKKE PÅ VÆGT TAB SOM EN KUR, MEN SOM EN OMLÆGNING AF KOSTEN, DER SKAL VARE RESTEN AF LIVET. DERFOR SKAL DEN NYE KOSTPLAN VÆRE TIL AT HOLDE UD AT LEVE MED.
2. REGN MED, AT KOSTOMLÆGNING KAN STÅ FOR 70-80 PROCENT AF VÆGTTABET, MENS MOTION KAN GIVE RESTEN.
3. AT TABE 2,5 KG OM MÅNEDEN ER ET REALISTISK MÅL.

NÅR **RETTEN** TIL RETTIGHEDER BLIVER EN KAMP

I seks år har Aarhus Kommune overtrådt lovgivningen og tilsidesat sin forsyningspligt ved at lade et antal udviklingshæmmede vente i årevis på botilbud, som de af samme kommune er visiteret til. Det har Statsforvaltningen afgjort - og dermed står det klart, at Aarhus Kommune med fuldt overlæg har undladt at tilbyde de boliger, de efter lovgivningen er pligtig til. Det har sparet Aarhus Kommune for rigtig mange penge, og man fristes til at tro, at det netop er begrundelsen for at sylte handicappede menneskers ret til en bolig.

Aarhus Kommune er utallige gange blevet gjort opmærksom på, at det ikke er lovligt at visitere til en bolig uden også at tilbyde en. Samtidig har Aarhus Kommune også set stort på sin pligt til at meddele brugerne, hvornår de kan forvente at få en bolig. De, der spurgte, fik aldrig et konkret svar.

Det er næsten et år siden, jeg skrev til Statsforvaltningen og bad dem afgøre, om Aarhus Kommune må handle, som den har gjort. To år tidligere havde jeg været i dialog med Socialministeriet, som skrev til mig, at der efter lovgivningen skal være et rimeligt forhold mellem visitationsdatoen og den dato, hvor brugeren rent faktisk kan flytte ind i sin bolig. Socialministeriet ville ikke klart forklare, hvad "et rimeligt forhold" betyder, men jeg fik dog det svar, at det i hvert fald ikke drejer sig om år.

Aarhus Kommune er utallige gange blevet gjort opmærksom på, at det ikke er lovligt at visitere til en bolig uden også at tilbyde en.

Alt det underrettede jeg Nicolai Wammen, borgmesteren i Aarhus, om flere gange, og jeg var i mailkontakt med samtlige partier i Aarhus Byråd. Alle - undtagen Nicolai Wammen og de konservative byrådsmedlemmer - udtrykte beklagelse over den lange ventetid og lovede at ville se på sagen. Jeg havde foretræde for de relevante politiske udvalg - men ingenting skete, og ingen så på sagen. Siden skiftede Aarhus borgmester, men den nye borgmester i Aarhus, Jacob Bundsgaard, har ikke vist mere interesse for sagen end sin forgænger, standardsvaret har hele vejen været, at der ikke var penge til boliger til udviklingshæmmede.

Hos LEV på Kløverprisevej fik jeg, når jeg bad om det, hjælp til at finde de rigtige paragraffer i lovgivningen, men Aarhus Kommune var ikke til at rokke, selv om politikerne og embedsmændene blev tæppebombet med lov henvisninger. Via mit arbejde som næstformand i de sociale brugerråd i to magistrater i Aarhus Kommune pressede jeg også på, og rådet har flere gange skriftligt gjort forvaltningen og rådmanden opmærksom på, at det var helt uacceptabelt, at udviklingshæmmede i Aarhus blev sat på venteliste i årevis, og at man uden at skele lod ventelisten vokse og vokse.

Først efter at Statsforvaltningen den 28. juni kom med sin afgørelse, kan der skimtes lys for enden af tunnelen. Det ser ud til, der endelig kommer skred i sagerne. Byrådet har "boliger til udviklingshæmmede" på dagsordenen snarest, og det ventes, at der bevilges penge, så flere byggerier kan komme i gang. Ifølge dagspressen er der nu nærmest kø ved den kommunale håndvask - alle politikere beklager dybt den lange ventetid og lover boliger til handicappede. Men det ændrer ikke på, at der

vil være udviklingshæmmede i Aarhus Kommune, der har stået på venteliste i op til ni år - det tager typisk et par år at få et større boligbyggeri i kommunalt regi afviklet.

Det har været en lang sej kamp at vinde retten til lovfæstede rettigheder. Men lykkes det, er det det værd.

Det har været en lang sej kamp at vinde retten til lovfæstede rettigheder. Men lykkes det, er det det værd. For mig personligt er det naturligvis dejligt, at min søn, der har ventet i seks år, snart får sin egen bolig. Men kampen er ikke stridt kun for ham. Den er stridt for alle udviklingshæmmede og for LEV som organisation. Politikerne skal vide, at vi ikke bare læner os tilbage og lader byråd og folketing sætte dagsordenen alene. Vi vil være med - og vi er med. Vores landsformand, Sytter Kristensen, har støttet arbejdet, og så snart afgørelsen fra Statsforvaltningen kom, eksploderede sagen nærmest i medierne, og Sytter Kristensen var omgående ude med pressemeddelelse og åbent brev til socialministeren. Hele Danmark har dermed haft mulighed for at følge den massive pressedækning i aviser og på TV, der fulgte umiddelbart efter Statsforvaltningens klare afgørelse. Det har styrket LEV, og det har givet os som medlemmer kræfter til fortsat at kæmpe for anstændighed.

Socialrådsmanden i Aarhus, Hans Halvorsen, har til flere aviser sagt, at Aarhus Kommune måske anker sagen til Den Sociale Ankestyrelse. Det vil jeg ikke være ked af. For hvad enten Aarhus Kommune taber sagen igen, eller vinder den, vil det betyde mere fokus og mere

debattendebattendebatten
debattendebattendebattendebatten **debatten** debat
debattendebattendebattendebatten

debat om udviklingshæmmedes livsvilkår i Danmark. Og det kan ingen vel have noget imod.

Men tænk hvis politikerne i Danmark havde samme mod som deres svenske kolleger og turde sætte tid på, hvor længe man skal kunne vente på en visiteret bolig. Og tænk om danske politikere indførte samme praksis som i Sverige, hvor der er store bøder, hvis kommunerne ikke overholder tidsrammen. Havde Aarhus haft i udsigt, at det koster det samme i bøde, som det koster at sikre et tilbud rettidigt, havde problemet givet været løst. Meget handler om god moral, men økonomien styrer helt sikkert mere.

Jeg er glad for at være medlem af Landsforeningen LEV, og jeg er glad for at kunne repræsentere LEV i sociale sammenhænge. Jeg er taknemmelig for, at der er råd og vejledning at hente i LEV, når man har brug for det.

Vi har foreløbig vundet en sag, der kan komme mange udviklingshæmmede til gode. Men det slutter ikke her. Der er kaskader af arbejde forude, og jo flere vi er, jo mere godt kan vi gøre. Det handler overordnet om, at vi står sammen om det vi har, styrker det og bruger det. Så skal vi nok lykkes med det, vi alle brænder for.

EFTERSKRIFT:

Undervejs er jeg blevet kaldt mange ting, brokrøv, rappenskralde, skrappedulle, fru modsat, madam vred, tante skrap og sidst er jeg blevet kaldt medieliderlig. Det er selvfølgelig ind imellem ubehageligt, at få den slags navne hæftet på sig. Jeg har valgt at tage det humoristisk og som komplimenter, fordi der rent faktisk tit kommer gode resultater ud af at være en brokrøv. Dog må jeg klart afvise at være medieliderlig. Jeg er lige præcis det modsatte - det er de fleste mediefolk. Jeg er journalist og har været det hele mit voksen-liv, og se mig selv i aviser og på TV er det værste jeg ved. Men mediedækning kan tit åbne nogle døre, det er vist ingen hemmelighed. Og hvis jeg kan bruge medierne til det på en sober måde, som det er sket i sagen om ventelisterne i Aarhus - så gør jeg det, selvfølgelig, at aviserne og TV også fik det, de ville have, nemlig gode nyheder. En god nyhed var det for begge parter, da Statsforvaltningen afsagde sin kendelse.

**Århus har syltet
handicappede i seks år**
FORSIDE ÅRHUS STIFTTIDENDE 9. JULI

TV2 Århus

**Kommune bryder loven
– Jonas venter stadig på bolig**

Jyllands-Posten 5. juli, Århus:

**SEKS ÅRS VENTETID PÅ
HANDICAPBOLIGER**

– borgerne kommer til at vente to år endnu

Ekstra Bladet 8. juli:

**Århus bryder loven:
Handicappede på
venteliste**

Århus Kommune har fået et par på låget af Statsforvaltningen i Midtjylland.

LEDER ÅRHUS STIFTTIDENDE 10. JULI
REDAKTIONSCHEF JAN SCHOUBY:

**Byrødderne burde
skamme sig**

fabos

et bo- og aktivitetscenter
for voksne udviklingshæmmede

Stenslund 7
8300 Odder • Tlf. 87 80 06 22
Mail: fabos@odder.dk • www.fabos.odder.dk

Klejtrupvej 15 • 9500 Hobro

Tlf. 98 54 44 60

www.birkebo1og2.dk

2 ledige pladser

Bravida Danmark A/S

True Møllevej 7
8381 Tilst
Tlf. 89302233
Fax 89302299
Website: <http://www.bravida.dk>

Café Tusindfryd

Værested for voksne udviklingshæmmede

Amagerbrogade 212 B
2300 København S
Telefon 32587796

www.tusindfryd.nu

Harbirk

Vi er et af Danmarks ældste busselskaber inden
for minibuskørsel. Vi løser alle former for kørsels-
opgaver uanset størrelse

Harbirk's Bustrafik

Lauretsvej 18-20 • 2880 Bagsværd • Tlf. 44 44 32 66 • www.harbirk.dk

Østruplund Boinstitution

På ekstern beskæftigelse på Østruplund kan du arbejde med:

- Skov og park
- Dyre pasning
- Vedligehold ude og inde
- Pedalmedhjælper
- Køkkenmedhjælper
- Vaskeri

Du kan deltage i mange forskellige kreative og fritidsaktiviteter
f.eks. bowling, kunstmaling, fiskeri m.m.

Klintbjergvej 75 • 5450 Otterup • Tlf. 63 82 10 10

Hjertebo

Et bofællesskab med nærvær, omsorg og livsglæde

Hjertebo er et privat døgndækket botilbud med lejligheder til 12 beboere. Vi er opstartet i august måned 2012 og har 2 ledige pladser.

Hjertebo er et bofællesskab for alle over 18 år med psykisk og/eller fysisk funktionsnedsættelse.

På Hjertebo er ethvert menneske værdifuldt, og vi skaber en hyggelig ramme om en hverdag med nærvær og livsglæde.

Omsorg er et nøgleord på Hjertebo, med respekt for beboernes individualitet.

Hjertebo er tilknyttet Kristelig Handicapforening og bygger på et evangelisk luthersk livssyn.

Hvis du er interesseret så se mere på www.hjertebo.dk eller kom forbi og se vores hjem.

Du kan også ringe og få en uforpligtende snak med Anne Brorson på tlf. 20 51 53 33.

To ledige
pladser

Hvamvej 105 • 9620 Aalestrup • Tlf: 87 76 90 00 • www.hjertebo.dk

AF MARIA VENTEGODT LIISBERG OG
DENNIS TOFT SØRENSEN, INSTITUT
FOR MENNESKERETTIGHEDER ■

Nybyggeri begrænser personer med handicap

Tidligere var Danmark foregangsland hvad angik inklusion af personer med svære handicap; de skulle ikke længere bo i institutioner, men i almindelige boliger blandt andre mennesker. I dag synes den positive udvikling at være truet. Eksempelvis opfører Viborg Kommune pt. klyngeboliger til 60 personer med handicap og planlægger endnu et byggeri. Også i andre kommuner staves mennesker med svære handicap sammen.

Opgøret med institutioner var et opgør med en boform, som isolerer mennesker med svære handicap fra resten af samfundet. Et opgør med boformer, som stempler personer med handicap som anderledes, og som umuliggør en dagligdag med personer, som ikke har et handicap.

Det var et opgør med en boform, hvor personalets struktur medførte en begrænsning af den enkeltes selvbestemmelse og privatliv. Det handler om, hvornår man kan gå i seng, stå op, gå ud, spise osv.

Som en mand med udviklingshæmning fortæller i en ny rapport fra EU's Agentur for Fundamentale Rettigheder:

- Jeg kunne ikke lide at bo på den måde – så mange mennesker. Ikke sammen. Nu er det meget bedre. Du kan bo frit, som et menneske. [...] nu bor jeg i samfundet. Nu kan jeg gå, hvor jeg har lyst og gøre de ting, jeg har lyst til, nu er jeg ikke bange længere. Nu føler jeg mig selvstændig og sikker.

I en anden ny rapport udtaler FN, at opførelse af nye institutioner udgør en krænkelse af FN's Handicapkonvention. Handicapkonventionen bygger på selvbestemmelse og inklusion. Et handicap må ikke i sig selv medføre manglende mulighed for et værdigt liv. Personer med handicap skal inkluderes i samfundslivet og have samme muligheder som andre. Konventionen indeholder blandt andet en ret til et "selvstændigt liv". Personer med handicap skal kunne modtage den støtte og hjælp, de har brug for, selvom de bor i eget hjem.

Et mindre antal personer i samme boform er naturligvis ikke en garanti imod institutionslignende forhold. Det er imidlertid i sig selv et problem, at der opføres ny bebyggelse, der samler mange mennesker med svære handicap.

Lovgivningen i Danmark har brug for et eftersyn. For eksempel er der i dag ingen begrænsninger i almenboligloven der sikrer, at kommunerne ikke i stor stil opfører boliger til personer med handi-

cap på en mark langt fra, hvor personer uden handicap bor.

Og kommunernes forpligtelse til at formidle en relevant bolig efter serviceloven hænger sammen med udmålingen af anden hjælp og støtte på baggrund af en vurdering af borgerens behov. Det fremmer ikke et selvstændigt liv. Dertil kommer, at servicelovens bestemmelser om visitering til botilbud er uklare. Og det medfører, at mange kommuner på permanent basis visiterer til egne tilbud, uden borgeren har reel indflydelse.

Uden et sådant eftersyn isoleres en række borgere i stigende grad fra samfundslivet med begrænset selvbestemmelse og mulighed for privatliv.

Opgøret med institutioner var et opgør med en boform, som isolerer mennesker med svære handicap fra resten af samfundet.

ALENE DET AT FOKUSERE PÅ TRIVSEL OG DEN GODE MÅDE AT VÆRE SAMMEN PÅ HAR SKABT ET BEDRE ARBEJDSMILJØ PÅ VÆRKSTEDET SKOVGÅRDEN, DER ER MED I DET LEV-STØTTEDE PROJEKT GRAM. TO PÆDAGOGER FRA SKOVGÅRDEN FORTÆLLER HER, HVAD DE HAR FÅET UD AF DELTAGELSEN I PROJEKTET

Vejen til god trivsel

Hvad er du god til?

Det spørgsmål hører man ikke så tit i en fortravlet og målrettet hverdag, hvor frygt for ikke at slå til måske fylder mere end glæden ved at være til. Men det er en fejl. For netop den positive tilgang til arbejde og kolleger har betydet, at man på Værkstedet Skovgården i Odense har fået øjnene op for hinanden på en anden måde. Det giver både glæde og trykthed og en bedre service over for medarbejderne på værkstedet.

Men den positive udvikling er ikke kommet af sig selv. Skovgården har i halvandet år været med i Projekt GRAM, som er startet af LEV og Odense Værkstederne. GRAM står for Grundlæggende Reduktion Af Mobning. Men det er faktisk en lidt misvisende betegnelse, mener Tine Hjuler Nielsen og Christina Fink Rasmussen, der begge arbejder på Skovgården, som er en del af Odense Værkstederne:

- Vi fandt hurtigt ud af, at det vi havde gang i ikke handlede om mobning, men om trivsel på værkstedet. Så vi bruger faktisk ikke ordet mobning mere, når vi taler om projektet, fortæller Tine Hjuler Nielsen, tovholder for GRAM-projektet på Skovgården.

Christina Fink Rasmussen, pædagog på Skovgården, supplerer:

- Personalet oplevede ikke mistroivsel på Skovgården inden projektets start, men arbejdet med trivsel har gjort, at medarbejdere og personalet har fået øjnene op for hinanden på en anden måde. Der bliver måske sagt lidt mere godmorgen, og man er mere opmærksom på, hvis nogen taler nedsættende om andre. Projektet har været en øjenåbner både i det helt nære, men også i det lidt større perspektiv.

"Medarbejdere" er ansatte med udviklingshæmning, mens "personale" er pædagoger lignende.

VÆRKTØJSKASSEN

GRAM-projektet har været med til at sætte fokus på det hierarki, der hersker på værkstedet. Christina og Tine fortæller, at der kan være en tendens til, at nogle medarbejdere fremhæver sig selv ved at fremhæve, hvad andre ikke kan. Her kan værktøjerne i GRAM være med til at dreje fokus væk fra det negative til det mere opbyggelige, hvad andre er gode til. - Det har været en god, men svær proces. Det er ikke så tit, vi går rundt og fortæller hinanden, hvad man er god til. På den måde har medarbejderne været nogle gode rollemodeller for os som personale, måske fordi det er mere ligetil i deres optik.

De fire værksteder i projektet, Nordhøj i Kolding, Nyborg Værkstedet, CUA på Vestfyn og Odense Værkstederne, er alle blevet introduceret til og har arbejdet med projektets værktøjskasse, som blandt andet omfatter "Drømmeværkstedet", "Den gode stol" og "Gode måder at være sammen på" samt en mængde forskellige rollespil. I "Drømmeværkstedet" bliver der sat ord på medarbejdernes drømme. De får således spørgsmålet "Hvad gør dig glad, når du er på arbejdet?", og alle de gode forslag bliver noteret på en personlig plakat, som medarbejderen får med sig hjem.

"Den gode stol" gav medarbejderne mulighed for at sige noget positivt om alle kollegerne. En ad gangen skulle medarbejderne sidde på en stol omgivet af deres kolleger, som så sagde noget positivt om personen i stolen. På Skov-

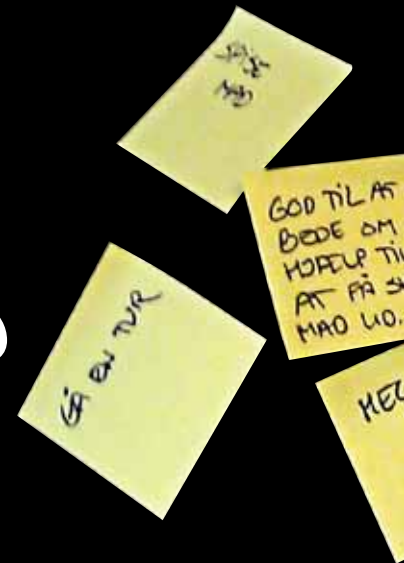
gården var det til at starte med grænseoverskridende for nogen i den grad at være midtpunkt, men da alle blev klar over, at der var tale om en positiv oplevelse, blev det pludselig mere attraktivt at sidde i stolen.

- Vi har haft folk, der græd af glæde. Og en grinede hele tiden af bar lykke over at høre alt det positive, der blev sagt om hende, siger Christina Fink Rasmussen

"Gode måder at være sammen på" var en gruppe-snak, som tog udgangspunkt i nogle tegninger med hverdagssituationer fra værkstedet. "Hvad er en god kammerat på arbejdet?" var et af de spørgsmål, man skulle tage stilling til. Derefter skulle man selv sige, hvad man var god til sammen med andre på arbejdet.

GRAM-AMBASSADØR

Rollespil har også fyldt en del i GRAM. Således har i alt 90 medarbejdere fra de fire medvirkende værksteder været på kurset "God kommunikation og positivt arbejdsmiljø", hvor netop rollespil var en af metoderne til at tale om kommunikation, og om hvordan blandt andet kropssprog og ord

spiller sammen – eller i nogle tilfælde måske imod hinanden. Netop det at rollespillene var bundet op på et kursus med overnatning betød rigtig meget for rigtig mange. For en del var det første gang, de var afsted på kursus med overnatning.

Da det ikke var alle medarbejderne, som kunne komme med på kurset, har de ti deltagere fra Skovgården fungeret som GRAM-ambassadører i forhold til deres kolleger på værkstedet. Man kan også se dem som en slags arbejdsmiljørepræsentanter. De har haft og har stadig et særligt ansvar for at bringe den viden, de har fået, videre til kollegerne på værkstedet og i det hele taget gå forrest i arbejdet med at skabe den gode trivsel.

TRIVSEL I FOKUS

For Tine Hjuler Nielsen og Christina Fink Rasmussen og det øvrige personale på Skovgården har det været en stor positiv oplevelse at være med i GRAM:

- Vi er blevet opmærksomme på, at trivsel blandt medarbejderne er vigtigt, vi er blevet klogere på, hvordan medarbejderne vægter tingene. På spørgsmålet om, hvad en medarbejder er god til, svarede vedkommende således ikke noget om arbejdet, men at hun var god til at være glad, fortæller Tine Hjuler Nielsen.

- GRAM har også været med til at sætte fokus på magtbalancen mellem "os" og "dem" – både blandt medarbejderne og personalet. For medarbejderne kan det eksempelvis være svært direkte at komme med kritik af personalet. Men en af medarbejderne har nu, inspireret af vores arbejde med trivsel, skrevet et rollespil, hvor indholdet omhandler kritik af personalet. Det er så sejt gjort. Projekt GRAM slutter til september, men på Skovgården fortsætter det i dagligdagen, fordi man er blevet så meget klogere på betydningen af god kommunikation – og hvor meget relationerne betyder for den enkelte.

Tine Hjuler Nielsen og Christina Fink Rasmussen vil dog gerne være med til at udbrede GRAM til andre interesserede, så de skal blandt andet holde et oplæg om projektet på Socialt Lederforums efterårskonference i oktober.

- Det gode ved GRAM er, at det ikke er svært at gå i gang. Det kræver lidt arbejde med at samle noget materiale i en mappe, men så kan man også gå i gang, for værktøjerne er meget simple. Vi har også erfaret, at værktøjerne kan differentieres, så de kan bruges af alle. Visse af processerne tager måske længere tid og skal forklares med lidt flere inspirationsord for de personer, der har brug for støtte til at udtrykke egne følelser og tanker, siger Christina Fink Rasmussen.

- Det er selvfølgelig også vigtigt, at vi som personale er ordstyrere. Vi skal lukke ned for det negative og sørge for at få vendt fokus fra det mindre rare, når det kommer op. Personalet skal også være opmærksom på, at nogen har brug for mere tid til at sætte sig i "Den gode stol", og nogen skal have forklaret, at et rollespil ikke er virkelighed, men blot et spil.

Tine Hjuler Nielsen og Christina Fink Rasmussen slår fast, at der ikke findes kun én måde at bruge materialet i GRAM på. Man udvikler selv sin egen model, som arbejdet skrider frem. Det har man også gjort på de fire værksteder, der er med i projektet.

Se mere på projekt-gram.dk.

FAKTA

PROJEKT-GRAM.DK PÅ PROJEKTETS HJEMMESIDE KAN MAN FINDE BÅDE MATERIALE OM DE TRE VÆRKTØJER, 12 ROLLESPIL, INFO OM HVORDAN MAN KOMMER I GANG SAMT INSPIRATION TIL TEMADAGE, ARRANGEMENTER OG PLAKATER, HVOR GRAM ER I FOKUS.

■ VAND ■ VARME ■ SANITET
■ KLOAKARBEJDE

LØKKEN BLIKKENSLAGER - & VVS-FORRETNING

v/ Flemming Mikkelsen. Aut. VVS-installatør
Vinkelvej 4 · 9480 Løkken

98 99 15 30

Casa Blanca
Bo & Erhverv

Bo og dagtilbud til unge over 16 år - I København

Vi tilbyder

- pladser på kollegielignende opholdssted og i støttet botilbud for lettere psykisk udviklingshæmmede.
- dagtilbuddet Projektskolen, STU-forløb, erhvervsafklaring og undervisning.
- projektanbringelse på eget værelse i København med støtte/kontaktordning.

Vi giver

- personlig støtte og omsorg, der er målrettet den enkelte unges vanskeligheder og udviklingspotentialer.
- støtte til uddannelse.
- støtte til inddragelse af den unges familie og øvrige netværk.

Vi er

- socialfagligt og håndværksmæssigt uddannede med mange års socialfaglig erfaring.

Kontakt visitator Anders Christiansen på 29 23 91 03 • Læs mere på www.cbce.dk

»VOORUIT« Transport A/S

Hermesvej 14 · 6330 Padborg
Telefon 74 67 27 11
Telefax 74 67 45 11
www.vooruit.com

76 94 31 04

www.10-4.dk

Jeppes Skovgårds Vej 3 · 6800 Varde

Man-tors 8.00-17.30
Fredag 8.00-18.00
Lørdag 9.00-13.00

Lolland & Guldborgsund Kommune

54 85 57 07

www.aof-guldborgsund.dk · www.aof-lolland.dk

VI SKABER NYT LIV TIL DIT BYGGERI

- ▶ Nybyggeri
- ▶ Om- og tilbygning
- ▶ Tagudskiftning
- ▶ Vinduer og døre
- ▶ Egen Velfac udstilling
- ▶ Køkken og bad
- ▶ Servicearbejde og vedligeholdesplaner
- ▶ Eget Snedkerværksted med CE-mærkning

Solbjerg Tømmer- & Murerforretning A/S
Solbjerg Hedevej 31 · 8355 Solbjerg · Tlf. 86 92 76 99
www.solbjergtomrer.dk

Alt i vægte
SYLVÆFA

1923-2012

Syddjyllands Vægtfabrik

v/ **F. E. Jensen**
Albuen 4 · 6000 Kolding
Telefon 75 52 05 30 · Bil 20 44 15 10
Fax 75 52 16 00

info@vejeudstyr.dk · www.vejeudstyr.dk

*Udnyt fordelene
ved kun én leverandør*

ideal-line

er leverandør af pulverlakeringsudstyr og
komplette lakeringsanlæg

Ideal-Line as
Industrivej 7, V. Aaby
5600 Faaborg
Tlf. 62 61 61 25
Fax 62 61 69 50

BOGANMELDELSE

DRØMME GÅR IKKE LIGE EFTER BOGEN

AF SYTTER KRISTENSEN, LANDSFORMAND I LEV ■

Catharina Maria Kirk har i mange år drømt om at fortælle andre, hvordan det er at leve med et handicap og hjælpe folk til at forstå handicappede bedre. Hun har nu i samarbejde med Kristelig Handicapforening skrevet bogen: *Drømme går ikke lige efter bogen*.

I sin indledning til "*Drømme går ikke lige efter bogen*", fortæller Catharina Maria Kirk blandt andet, at hun ønsker med sin bog, at folk, som arbejder med handicappede, ser lidt mere på, hvad en med et handicap tænker om livet og livets udfordringer. Jeg er sikker på, at alle, som har læst bogen, sidder tilbage med en ny forståelse af, hvad det vil sige, at leve med et handicap. Det være sig ansatte i forskellige job med arbejdsopgaver med tilknytning til mennesker med handicap, og ikke mindst pårørende. På en positiv, men bestemt måde får Catharina fortalt, hvor hun synes, vi, som af og til træffer beslutninger på andres vegne, bør stoppe op og tænke efter. Næste gang jeg træffer en beslutning, som har indflydelse på andres livsbetingelser, vil jeg have Catharina i mine tanker, så tak for det.

Det er kloge ord fortalt, så vi som læser ligesom ikke kan komme uden om. Jeg blev særlig berørt over afsnittet "Jeg havde nok valgt anderledes". Det gjorde jeg, fordi Catharina

sætter spørgsmålstegn ved inklusionen i folkeskolen. I løbet af bogen fortælles mange gange om, hvor ked af det Catharina har været rigtig mange gange, fordi hun absolut ikke har følt sig som en del af fællesskabet.

Jeg mener ikke, at Catharina har været inkluderet i folkeskolen, hun har været til stede mere eller mindre. Men det er jo netop ikke nok for at kunne føle sig inkluderet. Hvordan opnås den helt rigtige model for sådan en inklusion? Og hvor mange Catharinaer skal være ulykkelige, før vi rammer modellen for en ordentlig inklusion? Det har bogen givet mig en pligt til at følge op på. Jeg kan stærkt anbefale bogen til bladets læsere.

Drømme går ikke lige efter bogen
Af Catharina Maria Kirk
Udgivet af Kristelig Handicapforening.
56 sider - 150 kr.
Bog + CD med oplæsning - 180 kr.

OM TILBLIVELSEN AF "DRØMME GÅR IKKE LIGE EFTER BOGEN"

Bogen "*Drømme går ikke lige efter bogen*" er blevet til i et samarbejde mellem Catharina Maria Kirk og Ellen Hessellund Mikkelsen, daglig leder i Kristelig Handicapforening.

Det var en stor udfordring for Catharina Maria Kirk, som er meget ordblind. Efter en længere proces med afklaring af, hvad det var, Catharina ønskede at formidle, og hvordan hun bedst kunne gøre det, påbegyndtes selve skrivearbejdet. Det foregik på den måde, at Catharina satte sig ved sin pc og skrev løs. Når hun havde skrevet nogle afsnit, sendte hun teksten til Ellen, som så skrev materialet rent. Derefter blev teksten sendt tilbage til Catharina, som læste stoffet kritisk igennem sammen med sin kontaktperson

for at sikre, at det var blevet korrekt gengivet. Så skrev Catharina videre og arbejdsprocessen blev gentaget. Der blev afholdt flere redaktionsmøder undervejs, hvor bogens indhold og form blev drøftet. To gange i forløbet blev manuskriptet også sendt til gennemlæsning hos Catharinas forældre, fordi hun ønskede, at de skulle godkende det, der blev fortalt om dem. Det gjorde de. Som en del af processen læste Kristelig Handicapforenings kommunikationsmedarbejder også manuskriptet igennem.

Hun interviewede derefter Catharina om nogle af de emner, som kunne uddybes i bogen. På den måde fik Catharina yderligere stof til bogen. Hele dette arbejde foregik over en periode på ca. halvandet år, hvorefter det endelig manuskript til bogen lå klar til tryk. Catharina fortæller selv, at arbejdet med bogen både

var en god og en hård tid. Godt at få sat ord på sit liv og sine tanker og føle, at man kunne komme længere ud med et budskab, som sjældent bliver hørt, nemlig en handicappets egen oplevelse af at leve med et handicap. Hårdt på den måde at gennemleve sit livs nederlag og sejre. Både gode og svære minder dukkede op i processen. Men når Catharina nu står med sin bog, så er hun meget glad for, at hun gennemførte sin drøm. Hun har også oplevet, at det har udviklet hende på mange måder. Ved bogudgivelsen gav hun interviews for store forsamlinger - og det gik rigtig godt. Det havde hun ikke kunnet gennemføre tidligere. Dette har givet Catharina mod på blandt andet at tilbyde at komme ud på skoler, for at fortælle om sit liv og stille kritiske spørgsmål til samfundets syn på mennesker med handicap.

KROGH & THOMSEN I/S

Revision og Rådgivning
Registrerede revisorer FRR

Regnskabsassistance • Skat
Budgetter • Rådgivning • Revision

75 85 75 33

Ulvehavevej 36 • 7100 Vejle
www.krogh-thomsen.dk
VEJLE • GRINDSTED • KOLDING • SAMSO

SILVAN

GØR-DET-SELV

AARS BOLIGFORENING

KIRKEGADE 2 - 9600 AARS

TLF. 98 62 24 13

Bliv medlem...

www.aarsbo.dk

Kontortid:

Mandag-onsdag 9.00-16.00

Torsdag 10.00-17.00

Fredag 9.00-12.00

IdéRent ApS tilbyder:

- ✓ Visiteret hjemmepleje i Odense Kommune.
- ✓ Visiteret praktisk bistand via fritvalgsordningen.
- ✓ Privat rengøring med tilskud efter gældende regler.
- ✓ Hovedrengøring og haveservice – ring for tilbud.
- ✓ Egen "Handyman" – mindre murerarbejder

IdéRent ApS

Jernbanegade 14¹ - 5000 Odense C
Telefon: 8993 4477 Mobil: 2724 8802
www.iderent.dk info@iderent.dk

- Ortopædisk fodtøj
- Fodindlæg tilpasset
Deres fodtøj
- Korrektion af fabriksfodtøj
- Alm. reparationer

Ortopædisk Håndskomageri
CONNY GULDBÆK
Danmarksgade 20 . 6700 Esbjerg
Telefon 75 45 23 88

Rulleniels

Laurbærvænget 70 • 8310 Tranbjerg J
Tlf. 26 29 01 91 • www.rulleniels.dk

NW BYG

Bygningsforbedringer

v. Niels Weidemann

Tlf. 40 83 45 32

Lyngbyvej 5, 2.th. • 2100 København Ø

Kvickly

BUDDINGE

Søborg Hovedgade 219 • 2860 Søborg
39 55 95 55

ÅRSR
EGNS
KAB 2011

Årsregnskab 2011

RESULTATOPGØRELSE 2011		
	2011 kr.	2010 kr.
Note		
INDTÆGTER		
Modtagne midler		
Kontingentindtægter	1.968.733	2.048.248
Arv	4.693.975	1.830.906
Tips-Lotto	3.943.096	3.447.615
Momskompensation	1.151.798	600.000
2 Øremærkede midler	9.657.517	9.729.464
Andre modtagne midler	224.082	438.781
Modtagne midler i alt	21.639.201	18.095.014
3 Salg og tjenesteydelser	4.111.569	4.736.256
Avance forsikringsområdet	4.293.296	3.587.056
Ejendomsindtægter	26.790.325	27.972.493
Øvrige indtægter	380.030	291.344
Indtægter i alt	57.214.421	54.682.163
UDGIFTER		
Husleje m.v.	-1.336.592	-1.311.278
Kontorhold	-1.557.599	-1.809.956
4 Tjenesteydelser og gebyrer	-1.737.065	-2.236.686
Anskaffelser og vedligehold	-715.848	-932.771
Ejendomsudgifter excl. prioritetsrenter	-8.428.081	-8.815.808
Møde, rejse og repræsentationsudgifter	-1.100.681	-1.302.153
Kontingentandel til kredse	-544.700	-328.252
2 Forbrug øremærkede midler	-9.657.517	-9.729.464
5 Personaleudgifter	-12.455.000	-11.179.227
Andre udgifter	-277.955	-163.651
Udgifter i alt	-37.811.038	-37.809.246
Ordinært driftsresultat før finansielle poster	19.403.383	16.872.917
6 Finansielle indtægter	345.676	544.252
6 Finansielle udgifter	-13.847.892	-15.708.279
1 Ordinært resultat før ekstraordinære poster	5.901.167	1.708.890
7 Ekstraordinære indtægter	50.000	7.567.679
8 Ekstraordinære udgifter	-5.591.200	-58.766
Årets resultat	359.967	9.217.803
Som fordeles således :		
Overført til henlæggelser	574.723	50.000
Overført til frie midler	-214.756	9.167.803
I alt	359.967	9.217.803

Årsregnskab 2011 fortsat

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2011				
Note			2011 kr.	2010 kr.
	AKTIVER			
	Anlægsaktiver			
	Materielle anlægsaktiver			
9	Ejendommenes bogførte værdi		296.262.670	308.235.252
	Finansielle anlægsaktiver			
	Værdipapirer			
	Efterfinansieringslån egne ejendomme	2.158.002		2.860.883
10	Gælds- og pantebreve	2.500.000	4.658.002	2.500.000
	Legatmidler			
	Legatmidler til legater med rentenydere	2.126.815		2.051.037
	Legatmidler til særlige formål	4.263.515	6.390.330	4.187.348
	Anlægsaktiver i alt		307.311.002	319.834.520
	Omsætningsaktiver			
	Tilgodehavender			
	Debitorer	309.353		189.918
	Tilgodehavender	2.909.989		3.286.823
	Øvrige aktiver i ejendomme	3.825.650		7.584.955
	Periodeafgrænsningsposter	310.491		115.599
	Deposita	381.340		374.768
11	Mellemregningskonti	824.416		1.846.094
2	Øremærkede midler fremført	18.367.721	26.928.960	18.051.730
16	Likvide beholdninger		8.445.878	6.780.544
	Omsætningsaktiver i alt		35.374.838	38.230.431
	Aktiver i alt		342.685.840	358.064.951

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2011

		2011 kr.	2010 kr.
Note			
	PASSIVER		
	Egenkapital fri:		
		11.350.907	11.565.663
12	Egenkapital fri		
	Egenkapital bunden/disponeret:		
13	Henlæggelser	7.690.354	7.025.124
	Legatmidler til legater med rentnydere	2.126.815	2.051.037
	Legatmidler til særlige formål	4.263.515	4.187.348
		14.080.684	4.187.348
	Egenkapital i alt	25.431.591	24.829.172
	Gæld		
	Langfristet gæld:		
14	Prioritetsgæld	239.140.991	246.787.048
	Periodiseret tilskud til anlægsaktiver	8.302.556	8.232.993
	Bankgæld	12.491.055	12.968.872
		259.934.602	12.968.872
	Kortfristet gæld:		
14	Prioritetsgæld til kortfristet forfald	12.000.000	15.500.000
	Bankgæld	4.536.717	10.027.371
	Amtskredsbank	6.112.495	5.864.424
	Øvrige gældsposter i ejendomme	7.074.647	5.418.292
	Diverse kreditorer	1.484.477	2.300.815
	Skyldige lønomkostninger	2.885.464	2.323.636
11	Mellemregningskonti	4.858.126	5.760.598
2	Øremærkede midler	18.367.721	18.051.730
		57.319.647	18.051.730
	Gæld i alt	317.254.249	333.235.779
	Passiver i alt	342.685.840	358.064.951
15	Eventualforpligtelser		
16	Sikkerhedsstillelse		

LEDELSESBERETNING

Det ordinære driftsresultat i 2011 var et overskud på 5,9 mio. kr. Forbedringen på 4,2 mio. kr. fra 2010 til 2011 skyldes en række forhold på flere af Landsforeningens arbejdsområder. I den detaljerede gennemgang nedenfor præsenteres de forskellige indtægts- og udgiftsmæssige effekter; her kan nævnes forbedringer indenfor projekt, forsikrings- og ejendomsområderne samt stigninger i form af arve-, tips- og lottomidler samt momscompensation.

Landsforeningens samlede økonomiske resultat i 2011 var et overskud på 0,4 mio. kr. De ekstraordinære udgifter på 5,6 mio. kr. vedrører primært tab ved salg af syv ejendomme (i alt 0,5 mio. kr.) samt en hensættelse på 5,0 mio. kr. til tab ved afhændelse af ejendomme.

Landsforeningen LEV finder det økonomiske resultat tilfredsstillende. Den ordinære drift udviser overskud, og det konstateres, at resultatet overstiger indtægterne fra arv. Landsforeningen LEV er især tilfreds med det økonomiske resultat, fordi det er realiseret på trods af, at der under den Generelle Interesse- varetagelse i 2011 er brugt 1 mio. kr. mere end i 2010 til arbejdet med at imødegå det pres, som mennesker med udviklingshæmning og de pårørende møder fra de offentlige myndigheder, hvor de dels mister den støtte, der tidligere var en selvfølge, og dels bliver opkrævet betaling for ydelser, der førhen var gratis.

Landsforeningen LEV er bevidst om, at visse af de nuværende indtægtskilder

kan vise sig at falde, hvorfor der fortsat vil være fokus på driften samt optimering af indtægtsgrundlaget.

Landsforeningen LEV finder det ligeledes tilfredsstillende, at årsrapporten for 2011 ligger klar ultimo april 2012, hvor de tidligere års regnskaber først kunne præsenteres langt senere i det efterfølgende år. Dette er muligt, fordi Landsforeningen LEVs sekretariat har forbedret sit generelle økonomioverblik og -procedurer – blandt andet via samlingen af de ejendomsadministrative opgaver (se nedenfor under Ejendomme), sådan at Landsforeningen er godt rustet til at imødegå fremtidige økonomiske udfordringer.

GENEREL INTERESSEVARETAGELSE

Den generelle interessevaretagelse omfatter arbejdet i Landsforeningens politiske organer (Forretningsudvalg, Hovedbestyrelse og de nedsatte udvalg), understøttelse af LEVs kommunekredse og tilknyttede foreninger samt de mange initiativer, som Landsforeningen tager for at påvirke regering, regioner og kommuner til at give mennesker med udviklingshæmning og deres familier bedre vilkår.

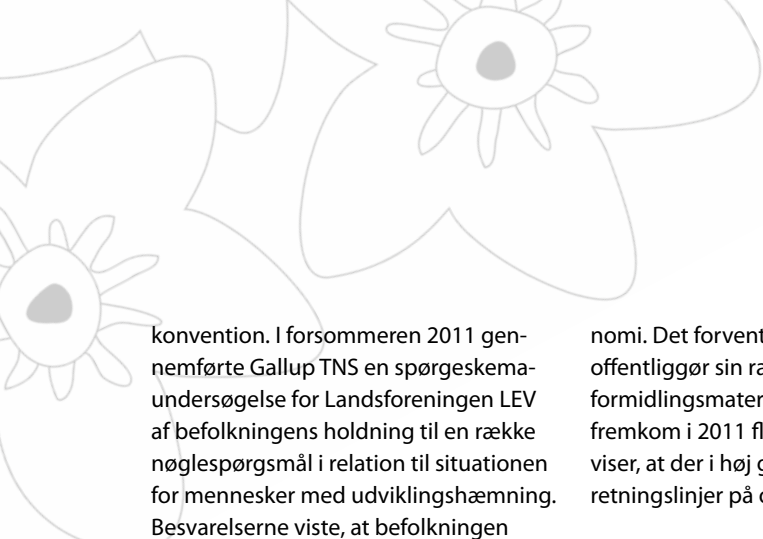
2011 var præget af fortsatte kommunale besparelser i hjælpen til mennesker med udviklingshæmning. Besparelserne indebærer markante og helt konkrete forringelser i levevilkår og udviklingsmuligheder for tusindvis af mennesker med udviklingshæmning. Det handler blandt meget andet om fratagelse af ledsagelse, nedlæggelse af dagtilbud og

fritidstilbud samt generelle beskæringer af hjælpen i dagligdagen. Landsforeningen LEV har taget meget aktivt del i debatten om kommunernes besparelser på socialområdet – både nationalt og lokalt.

Et væsentligt fokuspunkt i Landsforeningen LEVs interessevaretagelse var folketingsvalget i september 2011. Det altdominerende tema for folketingsvalget var Danmarks økonomiske udfordringer som følge af finanskrisen. Den velfærdspolitiske dagsorden – og dermed i vidt omfang også vilkårene for mennesker med udviklingshæmning – stod langt nede på listen over emner, som optog politikere og medier i forbindelse med valget.

I Landsforeningen LEV forsøgte vi imidlertid på flere måder at bringe vilkårene for mennesker med udviklingshæmning på politikere og mediers dagsorden. Desuden ønskede vi at give Landsforeningens medlemmer og andre interessenter mulighed for at få kendskab til politikernes holdninger til en række temaer med særlig relevans for mennesker med udviklingshæmning.

Forud for udskrivelsen af valget var der dialog med Indenrigsministeriet om at gøre valget mere tilgængeligt for mennesker med udviklingshæmning. Denne indsats skal fortsættes, bl.a. fordi der ikke produceres valgmateriale, der er målrettet Landsforeningens målgruppe, hvorfor en stor gruppe borgere faktisk ikke kan udøve deres demokratiske ret, som ellers er stadfæstet i FN's Handicap

konvention. I forsommeren 2011 gennemførte Gallup TNS en spørgeskemaundersøgelse for Landsforeningen LEV af befolkningens holdning til en række nøglespørgsmål i relation til situationen for mennesker med udviklingshæmning. Besvarelsene viste, at befolkningen ønsker, at mennesker med udviklingshæmning skal have gode varige boliger, ikke skal betale overpris for ferier, skal selv kunne vælge, hvem de vil bo sammen med, og at de skal kompenseres for de merudgifter, der følger af deres handicap. Under valgkampen blev politikerne præsenteret for en række spørgsmål, og svarene blev præsenteret i Landsforeningens nyhedsbrev op på hjemmesiden. Efter valgkampen blev der udarbejdet postkort med gode råd til den nye regering, ligesom de relevante nye ministre blev kontaktet med en lykønskning til deres udnævnelse og en invitation til dialog og samarbejde.

Siden regeringsskiftet og sammensætningen af et nyt Folketing i efteråret 2011 har Landsforeningen LEV søgt nye politiske kontakter i og uden for regeringen. Dette netværk af politiske kontakter er værdifuldt i en række sammenhænge og prioriteres løbende. På samme måde etableres netværk til pressen.

I maj 2011 bragte Berlingske Tidende en længere artikelserie om misbrug af udviklingshæmmedes penge. Artiklerne beskrev en række forskellige sager, hvor ansatte i botilbud for mennesker med udviklingshæmning havde brugt beboernes private midler til egne formål. Der var i flere tilfælde tale om tyveri af flere hundredetusinde kroner – og ofte over en længere periode. Artikelserien og den efterfølgende debat i medier, i Folketinget mv. førte til, at daværende socialminister, Benedikte Kiær, inviterede Landsforeningen LEVs landsformand til et møde. På mødet blev det aftalt, at ministeriet ville nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af en række relevante parter, herunder Landsforeningen LEV. Arbejdsgruppens formål er at udarbejde etiske retningslinjer for håndteringen af hjælpen til borgere i botilbud i forbindelse med deres privatøko-

nomi. Det forventes, at arbejdsgruppen offentliggør sin rapport og udsender formidlingsmateriale medio 2012. Der fremkom i 2011 flere andre sager, hvilket viser, at der i høj grad er brug for klare retningslinjer på området.

I august 2011 bragte Ekstra Bladet markante afsløringer af forholdene på botilbuddet Skarridsøhjemmet i Holbæk Kommune. Reportagen var baseret på en 'under-cover' research gennemført af en journalist, som havde været ansat i botilbuddet over nogle uger. Artiklerne beskrev en række kritisable forhold, herunder overmedicinering, mangelfuld hygiejne og omsorg for beboerne. Landsforeningen LEV kommenterede på den konkrete sag og brugte anledningen til at rejse en bredere diskussion om tidssvarende leve- og boligforhold for mennesker med udviklingshæmning samt utilstrækkeligt tilsyn med botilbud. Landsformanden sendte et længere brev til den daværende socialminister, Benedikte Kiær, hvori hun beskrev behovet for en mere grundlæggende og ambitiøs handlingsplan i forhold til reel afinstitutionisering. Benedikte Kiær nåede ikke at besvare brevet inden udskrivelsen af valget, og Landsforeningen LEV tog derfor temaet op med den nye socialminister, Karen Hækkerup, på et møde i januar 2012.

Landsforeningen LEV afholdt landskonference i oktober 2011; temaet var retten til kommunikation, og der blev demonstreret forskellige metoder og teknologiske løsninger til understøtning af kommunikationen med mennesker uden eller med begrænsede verbale kommunikationsfærdigheder. Konferencen var velbesøgt og blev gennemført med succes.

I 2011 arbejdede Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse videre med organisationsudvikling af Landsforeningen. I 2010 formuleredes en mission og centrale visioner for foreningen. Kommunekredsene har været inddraget i processen via drøftelser på de regionale møder. I 2011 har drøftelserne været fokuseret på tilretning af organisationens struktur,

og resultaterne heraf bliver fremlagt for Repræsentantskabet i oktober 2012. Hovedbestyrelsen antog i 2011 en ny boligpolitik og en femårig byggestrategi efter høring hos kommunekredse og tilknyttede foreninger. Landsforeningen LEV holdt i januar 2012 sin 60-års jubilæumskonference; temaet var udviklingen over 60 år i mennesker med udviklingshæmnings boliger. På konferencen uddeltes pjecer med den nye boligpolitik og den nye byggestrategi. Hovedbestyrelsens Uddannelsesudvalg og Sundhedsudvalg arbejdede i 2011 videre med henholdsvis uddannelsespolitik og sundhedspolitik, og begge disse politikker forventes at blive antaget i første halvår af 2012.

Der er i 2011 anvendt cirka 1 mio. kr. mere på Generel Interessevaretagelse end i 2010. Dette afspejler en bevidst prioritering af ressourcer og indsatser for at imødegå det pres, som mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende oplever i mødet med de offentlige myndigheder. Da dette pres på ingen måde ser ud til at aftage, har Landsforeningen LEV valgt at fortsætte sin prioritering i 2012 af den Generelle Interessevaretagelse.

SÆRLIGE INDSATSONRÅDER

Forsikringservice

Forsikringsområdet udviser et dækningsbidrag på 3,1 mio. kr., hvilket er godt 0,7 mio. kr. mere end i 2010. Det flotte resultat er høsten af de sidste par års opsøgende besøgsaktivitet på bostederne, og en stigning i antallet af kommuner, hvor der er indgået aftaler omkring tegning af hjælperforsikringer. Endvidere er der en stigning på 340 t. kr., i LEVs andel af overskudsdelingen af hændelsesforsikringerne, hvilket er en stigning på ca. 37%. Endeligt har der været en stigning i antallet af tegnede pensioner, som har gjort, at SEB-pension har besluttet, at Landsforeningen LEVs procentvise provenu af de indbetalte bidrag stiger med 50%. I 2012 vil LEV i samarbejde med Codan se på muligheden for at intensivere det opsøgende arbejde i forhold til potentielle forsikringstagere. Effekten af en sådan særlig

indsats vil først blive realiseret i 2013, men desuagtet forventes det økonomiske resultat i 2012 at ville ligge op til 10 % over niveauet i 2011.

Rådgivning

Rådgivningen har i 2011 igen kunnet hjælpe med flere sager, og efterspørgslen har været stigende i 2011. Bisidderkorpset er udvidet med kvalificerede bisiddere i alle dele af landet, ligesom hjemmesiden løbende udbygges med information om muligheder, regler og praksis. Nettoudgiften til rådgivningen udgjorde 0,7 mio. kr., og det forventes, at resultatet for 2012 vil ligge på samme niveau.

Ejendomme

Landsforeningen LEVs ejendomsområde har stor betydning for foreningens samlede økonomi. Frem til maj 2010 blev væsentlige dele af de ejendomsadministrative opgaver varetaget af en ekstern ejendomsadministrator, hvilket ikke var uproblematisk. Efter gennemført udbudsforretning besluttede Landsforeningen at samle administrationen "under et tag", sådan at man har bedre overblik og hurtigt kan afhjælpe opståede problemer. Landsforeningen LEV rekrutterede i den første del af 2010 to nye medarbejdere til området og gjorde de fornødne systemmæssige anskaffelser. Samlingen af de ejendomsadministrative opgaver er en succes, og de flere medarbejderkompetencer og den umiddelbare tilgang til de relevante data gør, at ønsket om bedre overblik og kortere reaktionstid er en realitet. Det kan med glæde konstateres, at samlingen af de ejendomsadministrative opgaver har betydet, at afslutningen af regnskaberne for ejendommene nu forløber effektivt, sådan at Landsforeningens regnskab for 2011 kan færdiggøres langt tidligere, end det var tilfældet i de forgangne år.

Resultatet af ejendomsdriften er fra 2010 til 2011 forbedret med 1,3 mio. kr. Indtægten er faldet som følge af frasalg af ejendomme. Endvidere er udgifterne faldet yderligere som følge af det lave renteniveau og som følge af frasalg af ejendomme med driftsmæssigt

underskud. Resultatet af ejendomsadministrationen er faldet med 0,8 mio. kr. og udviser et underskud på 0,7 mio. kr. Lønudgiften er fra 2010 til 2011 steget med 0,6 mio. kr., hvilket skyldes, at den personaleudvidelse, der skete med samlingen af de ejendomsadministrative opgaver i maj 2010, er slået fuldt igennem i 2011. I 2010 blev der anskaffet et ejendomsadministrativt system, ligesom der blev afholdt udgifter til rekruttering af de nye kolleger, hvilket forklarer, at driftsudgifterne er faldet med 0,7 mio. kr. fra 2010 til 2011. Indtægterne under ejendomsadministrationen er faldet med 1,0 mio. kr. – årsagen er, at Landsforeningen LEV igennem de seneste år har haft dialog om opførelse af bofællesskaber i København, men dette har desværre endnu ikke ført til aftaler om nybyggeri med Københavns Kommune. Det samlede resultat i 2011 på ejendomsområdet er 5,0 mio. kr., hvilket er 0,4 mio. kr. bedre end i 2010.

Landsforeningen LEV indviede i 2011 bofællesskaber i samarbejde med Ringsted og Langeland kommuner. Det er forventningen, at der i løbet af 2012 kan opnås aftale med Københavns Kommune om opførelse af i hvert fald to bofællesskaber, hvoraf det ene vil være ejet af Landsforeningen. Der vil i 2012 være dialog med flere kommuner med henblik på at afvikle ejendomme, som ikke længere er tidssvarende og/eller økonomisk rentable, og på at opføre nye boliger efter de retningslinjer, der er beskrevet i Landsforeningens femårige byggestrategi. Det er således forventningen, at resultatet på ejendomsområdet i 2012 vil blive bedre end i 2011.

I 2011-regnskabet er der optaget en ekstraordinær udgift på realiseret tab ved salg af syv ejendomme på 0,5 mio. kr. Hertil kommer en mindre indtægt ved salg af inventar, hvilket mere end modvirkes af en korrektion i forhold til de ekstraordinære poster i 2010-regnskabet. Der er i 2011-regnskabet hensat 5,0 mio. kr. til forventet tab på salg af ejendomme, der er eller vil blive udbudt til salg, hvor en gennemførelse af det enkelte salg dog vil afhænge af en vur-

dering af salgsprisen, de årlige driftsudgifter ved den pågældende ejendom og en forventning om, at ejendomsmarkedet p.t. befinder sig i en "bakkedal".

Projekter

I 2011 har Landsforeningen LEV haft et dækningsbidrag på de nationale projekter på 0,1 mio. kr., hvilket er på niveau med 2010. Projektporteføljen består i lighed med i 2010 primært af Best Buddies (interessebaserede venskaber mellem mennesker med og uden udviklingshæmning), KLAP (kobling mellem den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og ansættelse på det ordinære arbejdsmarked med støtte), Forældredialog-projektet (værktøjer til og kurser for forældre til at stille krav til uddannelsen for deres børn med udviklingshæmning) samt SMUT (Sundhed, motion, udvikling og trivsel) og Familienetværk i Vestsjælland (Connect).

I 2011 lykkedes det at opnå bevilling på 14,0 mio. kr. til KLAP II projektet, der vil køre i årene 2011 til starten af 2014. KLAP II er i modsætning til KLAP landsdækkende og har et større fokus på at skaffe medarbejdere på beskyttede værksteder et job med støtte på det ordinære arbejdsmarked. Projektet omfatter otte midlertidigt ansatte medarbejdere og giver synergieffekter, eftersom projektet bl.a. betaler for temanumre af landsbladet.

På det internationale projektområde har Landsforeningen LEV i 2011 et dækningsbidrag 334 t. kr., hvilket er 0,3 mio. kr. mere end i 2010. I 2011 har LEV haft projekter i Sydafrika, Vietnam, Uganda og Ghana, og der er i 2012 aftalt opstart af projekt i Rwanda, hvortil der er modtaget bevilling i februar 2012. Der forventes i 2012 endvidere opstartet et mindre kapacitetsopbygningsprojekt i Zambia.

BASISFUNKTIONER

Sekretariatets ansatte udfører primært opgaver indenfor den Generelle interessevaretagelse og De særlige indsatsområder, så som forsikringservice, ejendomsområdet og eksternt finansierede

projekter. Men som i alle andre organisationer skal der i Landsforeningen LEV afholdes basisudgifter til bl.a. IT, husleje, regnskab og personaleadministration.

Basisudgifterne var i 2011 netto i alt 6,8 mio. kr. mod 6,5 mio. kr. i 2010. Basisudgifterne indeholder renter på 0,9 mio. kr. ved de lån, som tilbagestår i foreningen efter salg af ejendomme (primært Kursusejendommen på Råmosegaard) i årene 2008-10. Den resterende basisudgift på i alt 5,9 mio. kr. vurderes at have et passende niveau til understøtning af den omfattende faglige aktivitet under Generel interessevaretagelse og Særlige indsatsområder.

Lønudgiften under basisfunktioner er i 2011 0,2 mio. kr. højere end i 2010, hvilket bl.a. skyldes den tid, der i 2011 er brugt i de fora, der er nedsat til forbedring af flytningen til Høje Taastrup, hvor Landsforeningen LEV fra november 2012 skal have til huse sammen med flere andre handicaporganisationer. Det er forventningen, at der i 2012 skal afholdes udgifter til nye IT-værktøjer (journalssystem, mailsystem), men det er samtidig forventningen, at der fra 2013 og frem vil blive realiseret besparelser med hensyn til IT og telefoni som følge af driftsfællesskabet med de cirka 20 andre organisationer, der får til huse i det fælles domicil i Høje Taastrup.

Det er ledelsens vurdering, at Landsforeningen LEV i dag har en sund likviditet. Skulle et fremtidigt likviditetsbehov opstå, kan det imødekommes med låneoptagning i ejendomme med friværdi eller afdækkes via bank.

PERSONALE OG LØN

Udgifterne til løn, honorarer o.l. var i 2011 i alt 15,8 mio. kr., hvoraf 4,5 mio. kr.

vedrører Generel interessevaretagelse, mens 8,6 mio. kr. ligger under De særlige indsatsområder. De resterende 2,7 mio. kr. vedrører de medarbejderressourcer, der bruges på basisfunktioner, så som økonomi, HR, IT og Generel ledelse. Fordelingen af løn på områderne er baseret på konkret tidsregistrering, der endvidere bruges til administration af ferie mm.

2,5 mio. kr. af lønudgiften i 2011 vedrører projektansatte medarbejdere, hvortil kommer, at der for de ordinært ansatte medarbejdere afløstes løn på de eksternt finansierede projekter for et beløb på i alt 1,7 mio. kr. i henhold til den tid, som personalet anvender på de eksternt finansierede projekter. Samlet set har Landsforeningen således i 2011 en ekstern lønfinansiering på 4,2 mio. kr. af den samlede udgift til løn, honorarer o.l. på 15,8 mio. kr.

Lønudgiften o.l. er fra 2010 til 2011 steget med 1,7 mio. kr. De primære årsager hertil er, at der i 2010 blev ansat personale på projekter samt på ejendomsområdet (se ovenfor), hvor lønudgiften først i 2011 belastede fuldt ud.

INDTÆGTER

I 2011 havde Landsforeningen indtægter på i alt 57,2 mio. kr., primært fra ejendoms-, forsikrings- og projektområderne. Provenuet fra de tre nævnte områder udgjorde i alt 8,5 mio. kr. i 2011, hvor de i 2010 svarede for samlet 7,1 mio. kr. Provenuet fra områderne anvendes til at styrke foreningens Generelle Interessevaretagelse og Rådgivningen.

2011-indtægten i form af midler fra tips og lotto var 3,9 mio. kr., hvilket er 0,5 højere end i 2010. For 2012 forventes tips- og lottomidlerne at ligge på niveau

med 2011. I 2011 har der været indtægter i form af ikke øremærkede arvemidler på 4,7 mio. kr., hvilket er betydeligt mere end i 2010, hvor denne indtægtskilde udgjorde 1,8 mio. kr.

Kontingenterne udgjorde i 2011 i alt 2,0 mio. kr., hvilket er på niveau med 2010.

Som nævnt i starten af denne ledelsesberetning, skal Landsforeningen LEV holde fortsat fokus på at sikre sit indtægtsgrundlag. Dette sker dels via tiltag til at forbedre økonomien på Landsforeningens nuværende indsats- og arbejdsområder og dels ved at undersøge mulighederne for at opstarte nye aktiviteter. I den forbindelse har Landsforeningen LEV etableret en tænketank, der bl.a. består af eksterne personer med erfaring fra fundraising. Tænketanken blev opstartet i 2010 og har f.eks. ført til, at Landsforeningen i 2011 udbyder ferierejser for vores målgruppe, ligesom Landsforeningen sonderer mulighederne for at etablere en bankservice efter nogenlunde samme model, som vi med succes har praktiseret over en årrække på forsikringsområdet. Sigtet med disse tiltag er både at give foreningens medlemmer nogle gode tilbud og at styrke Landsforeningens økonomi.

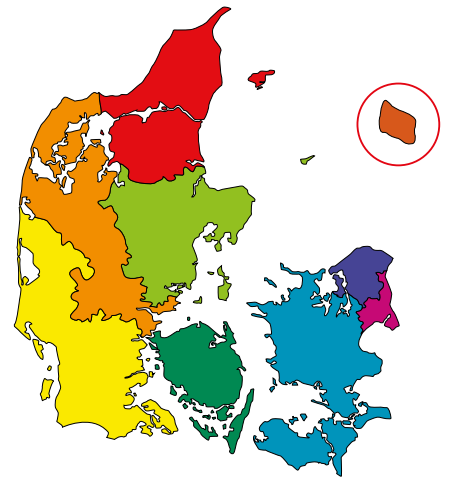
BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABS-ÅRETS AFSLUTNING

Der er ikke indtruffet begivenheder, der påvirker årsrapporten for 2011 væsentligt.

Landsforeningen LEV
Kløverprisvej 10B
2650 Hvidovre
Tlf. 3635 9696

LEV-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

PENSIONATET

Hulegården

Brøndbyøstervej 174
2605 Brøndby

Forstander: Lars Nielsen

36 38 37 00

4000 - 4990

Himmelev Bygade 66 · Himmelev · 4000 Roskilde
46 32 19 25 - 46 36 07 00

Aut. Elinstallør

Kasper Nielsen

Bistrupvej 8, Bistrup · 4700 Næstved
Telefon: 55 72 63 07 · 21 49 59 55

**Rødbyhavn
Bådeværft**

Vesterkaj 60, Rødby Havn
4970 RØDBY

TELEFON 54 60 52 06

5000 - 5985

Idrætskursus for voksne udviklingshæmmede
Kursuscenter SIKO · Stadionvej 50 · Odense V
Tlf. 66 14 86 25

Hvidovre
Kvalitets
RENS

Klor Frit Rens
Hvidovrevej 91
36 75 00 71

Åbent man-fre fra kl. 7.30-17.30

**Bridget
Hauptmann**

Examineret zoneterapeut
Strandvejen 22 . 4040 Jyllinge

Telefon 46 78 99 68

Telefontid 8.00-9.00

RABAT TIL HANDICAPPEDE

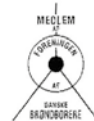
A.C. Ørssløff 's Eftf. A/S

Slotsmarken 18 · 2970 Hørsholm

Tlf. 45 46 00 00

Næstved Brøndboring ApS

Erantisvej 53 · 4700 Næstved
Kontor: **Telefon 55 72 02 34**
Lager og værksted:
Sandved: **Telefon 55 45 62 33**

KORNBAGEREN

Kornbageren · Kornvej 2 · 5210 Odense NV
Tlf. 66 16 20 11

**TØMRERMESTER
KIM HANSEN**
MOBIL 61 37 89 84

Ellesø Gade 12, 5592 Ejby, Tlf. 64 49 24 84

MARJATTA

Tilbud til mennesker med udviklings-
forstyrrelser og udviklingshæmning:
Skolehjem, ungdomsuddannelse,
vokscentre og værksteder

Strandvejen 15 · 4733 Tappernøje · Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk · www.marjatta.dk

NYBORG STRAND®
HOTEL OG KONFERENCECENTER

J. Dyhr A/S v/ J. Dyhr Nielsen
Teglværksvej 8
5892 Gudbjerg

- SALG • SERVICE
- RESERVEDELE

Person-, last- og
varevogne, traktorer
og lastvogne

Alt indenfor slanger og hydraulik

Tlf. 62 25 11 10
Fax 62 25 22 24
www.jdyhr.dk

6000 - 6990

PEMA

LAST- OG TRAILERUDLEJNING A/S

SOCIETE GENERALE
Equipment Finance

Kokbjerg 23 • 6000 Kolding
Tlf. 79 41 51 51
www.pema-dk.dk

Tømmerfirma
Per Joachim Jensen
Catholihavegyden 11
6000 Kolding
Mobil 20 22 27 72

FARVECENTRET

Keld Greising A/S
Jernet 6 • 6000 Kolding
Keld Greising, privat • 75 53 98 77

75 53 88 00

**B. REYMOND
JØRGENSEN ApS**

Gas • Vand • Varme • Sanitet
Solsikkevej 11 • 6100 Haderslev • Tlf. 74 52 52 79

Leg har næse for farver
og øje for kreative kunder

Nytoft Malerservice
v/ Viola Holst
Adehvadvej 20,
Høgslund, 6270 Tønder
Tlf. 74 72 03 53
Tlf. 61 75 20 40

**Revision- &
Regnskabskontoret ApS**
REGISTREREDE REVISORER FRR

Telefon 74 42 36 53

Østergade 10, 1. sal • 6400 Sønderborg • Telefax 74 42 37 86
E-mail: rr@revision-regnskabskontoret.dk
GODKENDT ERHVERVSSERVICE-LEVERANDØR

KJØGX ApS

Værksted og kontor
Ingemanns Alle 62
6700 Esbjerg

75 12 42 77

Telefax 75 12 44 98

Malerfirma

GARANTI PÅ KVALITET

STEFF-BYG

STEFFENSSENS BYGNINGSARTIKLER A/S

Østre Gjesingvej 18-20 • 6715 Esbjerg N • Tlf. 75 45 98 00

www.steff-byg.dk

ENTREPRENØRER
IVAN A. JENSEN

Tlf. 20 61 26 89

Fax 75 19 02 30
Vejrupvej 7, Vejrup
6740 Bramming

Jord-, Kloak- og Betonarbejde

Frifelt El A/S

v/ Aut. El-inst. Jonas Olesen
Nørbyvænget 1 • 6780 Skærbæk

EL
SALG
& SERVICE

- INDUSTRI
- LANDBRUG
- BOLIG
- HVIDEVARER
- EDB - SALG & Rep.
- FIBER- & NETVERKSINST.

TLF. 73 750 750

DØGNVAGT

WWW.FRIFELT-EL.DK

Finn's
SLØJDSERVICE

VANDMØLLEVEJ 5 • 6893 HEMMET
TELEFON 97 37 50 97

7000 - 7990

Salon Tiras

Mylius Erichsensvej 4
7100 Vejle
Tlf. 22 44 88 16

C.C. CONTRACTOR
Nygade 44 • 7400 Herning • Tlf. 97 12 46 11

Handy-Mand

Vicevært & tagdækker
Jan Hedegaard

PRIVIC-TAG

50928464

Skjervej 205 • 7500 Holstebro
E-mail: janogjytte.paradis.dk
- De private husejeres mand!

Alt til affaldssystemer
Industrivej 6 • 7830 Vinderup
Tlf. 97 44 36 66
www.joca.dk

Oranje Beton A/S

Frøjkvej 27 – 7500 Holstebro
97 42 31 33

E-mail: mail@oranje.dk – www.oranje.dk

Held og lykke med arbejdet
Dybe Tømrer- & Snekkerforretning

v/ Karsten Bjerg
Godthåbsvej 20 – 7620 Lemvig
Telefon 97 89 53 10 – Biltlf. 21 29 20 56

8000 8990

ARKITEKT- & BYGGEFIRMA

**W I H L B O R G
F R I S C H K N E C H T**

ARKITEKTER M.A.A.

Studsgade 22 • 8000 Århus C
TLF. 86 76 00 75 • FAX 86 76 37 75

**SNEDKER • TØMRER
SERVICE**
Gjellerupvej
Maskinsnedkeri
FINERING
INVENTAR

GJELLERUPVEJ 85, 8230 ÅBYHØJ

v/ Kurt Pedersen Tlf. 86 25 17 10 Fax 86 25 14 60

Ortopædisk Håndskomager

Silkeborgvej 235 – 8230 ÅBYHØJ
Tlf. +45 86 15 21 77 – Fax +45 86 15 21 32
E-mail: r.h.haandskomageri@mail.tele.dk

REVISIONSFIRMAET

Bente Madsen

Øster Allé 15 • 8260 Viby J
Tlf. 86 14 67 30

Klinisk tandtekniker
SUSANNE H. STÆRMOSE

Rådhusgade 12 st. th. • 8300 Odder
Tlf. 86 56 01 30
www.oddertandtekniker.dk

BYENS VVS
Kloakmester
Aut. VVS installatør
Naturgas
Blik - Ventilation
Solvarme
Oliefyr/OR

86 89 33 71
v/ Per Rasmussen
og Michael Ellegaard
Boeletvej 2 B, 8680 Ry
Fax 86 89 33 77

Dansk VVS
Energ, miljø og klima

Nedbryder & Entreprenør
Jan Møller

NEDBRYDNING
MASKINUDLEJNING
SMERYDNING
GRAVEMASKINER
RENDEGRAVER
JORDFLYTNING
KLOAK
BELÆGNING

Gadeberg Hadsten

Gammel Sellingvej 3 • 8370 Hadsten

Tlf. 87 61 26 00 • Fax 87 61 26 26
E-mail: info@gadeberg.dk • www.gadeberg.dk

Udførelse af projekter i total- og hovedentreprise
Andelsboliger, ejerboliger, erhvervsbyggeri - boligudlejning og erhvervsudlejning

VIBE-HUSE

Samsøvej 29 8382 Hinnerup Tlf.: 86 98 60 11
www.vibe-huse.dk

Nødager TAXI

Nødagervej 67 • Nødager • 8560 Kolind
86 39 16 22

HANDICAPKØRSEL

Bytorvets Tandlæger

Tlf. 75 89 93 33

Bytorvet 5, 1.tv
8722 Hedensted

Gammel Stationsvej 7 • 8900 Randers
Tlf. 87 10 19 30 • www.proloen.dk

Mellerup Skolehjem

Støvringgårdvej 43, 8930 Randers NØ

Tlf. 78 41 00 00

ØSTJYDSK ARKITEKT- OG
PLANLÆGNINGSFIRMA ApS
Tlf. 86 44 22 66

★ Arkitektarbejde ★ Byfornylelse ★ Totalrådgivning

Randersvej 50, Mejlbj, 8981 Spentrup
www.oaplan.dk

9000 - 9990

TW - STUDIO

Professionel tekstiltryk

Tekstiltryk
Transfer tryk - Broderi

Tlf. 22 14 56 64
torbenwagner6@msn.com

Byggeri af fritids- og helårshuse

STENHØJ HUSENE

Industrivej 11 • Vangen • 9900 Frederikshavn
Tlf. 9847 9055 • www.stenhøj-husene.dk

Vi hjælper Danmark på vej

COLAS DANMARK A/S

Industrivej 27 • 8800 Viborg

Telefon 89 26 46 11 • Fax 86 62 42 46

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELAGTE
UNGDOMSUDDANNELSE
FOR UNGE I HOVEDSTADSOMRÅDET

Tre år med individuelt
tilpasset undervisning i
trygge rammer, venner
og sammenhold.
Ingen kedelig skole-
bænk, men spændende
læring for livet

Sport, individuel læring
& kultur
det' Nextjob der duer!

Sandtoften 3-7 2820 Gentofte
Tlf.: +45 28 05 26
www.nextjob.dk nextjob@nextjob.dk

Ingeniørfirmaet
VIGGO MADSEN A/S

- Planlægning
- Bygherrerådgivning
- Byggemodning
- Bærende konstruktioner
- Betonrenovering
- Bygningsrenovering
- VVS-installationer
- El-installationer
- Træhuse
- Lavenergihuse
- Passivhuse
- Energikonsulent
- Byfornyelse
- Byggeledelse
- Drift og vedligehold

Stenvej 19 • 8270 Højbjerg • Tlf. 86 27 39 44 • www.vming.dk

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommer-
højskoler, weekendkurser samt for
undervisning i Kolding, Fredericia
Vejle, Svendborg og Langeland.

Dit lokale medborgerhus til idræt, møder,
arrangementer og fester.

Handicapvenlig indretning

Århusgade 103 • 2100 Ø • tlf. 3538 1294 • osterbrohuset@hotmail.com

OB TRANSPORT

v/ Orla Bjerregaard
Nr.Stenderupvej 89

7556 1744 • BIL 4044 5306

- Vognmandskørsel 3 og 4 aksel m/hejs
Kran/grab . Blokvogn
- Affald fjernes
- Container, sand, sten, støbemix, flis leveres

Nordea

www.nordea.dk

PIONERGRUPPEN PÅ KRAGEBJERG

Lær om landbrug, husholdning og vedligehold af bygninger og haver.
STU i Pionergruppen er også sjov med drama, musik, kunst og rejser.
Man kan både være boelev og dagelev. Der er tog til Nyrup

Se mere på www.pionergruppen.dk eller ring 57 80 37 90 / 23 42 68 26
Pionergruppen Kragebjerg 2 • 4296 Nyrup

KURSUS: SØSKENDERELATIONER OG DET GODE SAMVÆR I FAMILIEN

LEV Esbjerg/Fanø sætter i et nyt søskendekursus fokus på glæden og sorgen ved at være en familie med et barn med handicap. Kurset er for både søskende (fra ni år og opefter) samt forældre.

Et centralt tema i kurset vil være søskenderelationer og familielevet i en familie med et barn med handicap. Målet er at inspirere til et sundere samvær i familien, så forældre og søskende ikke overbebyrdes. Og finde overskuddet frem til fællesskabet i familien.

På kurset skal vi blandt andet drøfte:

- Hvordan er det, at have en anderledes bror/søster?
- Hvordan kan jeg selv forstå min bror/søster?
- Hvad skal jeg sige til mine venner?
- Hvordan får jeg fortalt mine forældre, hvis jeg har det svært?
- Følelserne omkring det, at barnet med handicap flytter hjemmefra.

Kurset finder sted den 3. og 4. november i Esbjerg, og det koster 500 kr. for hele familien at deltage. Alle er velkomne, men eventuel overnatning er på egen regning.

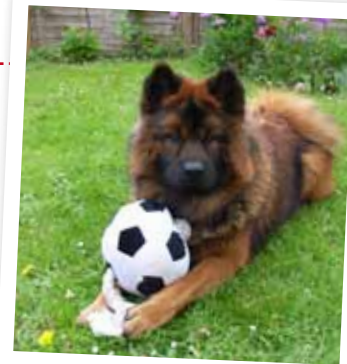
TILMELDING/YDERLIGERE OPLYSNINGER:

Lone Mathiassen, hpmathiassen@mail.dk
tlf.: 7512 3898 eller Vibeke Jensen,
jepgit@hotmail.com, tlf.: 2183 4256.
Tilmelding sker efter først til mølle-princippet
og senest den 29. oktober.

Over 1000 abonnenter på LEVs nyhedsbrev

I november 2010 udsendte vi det første eksemplar af LEVs nyhedsbrev. Hurtigt var der 300-400 abonnenter, men siden er det vokset støt og roligt. I gennemsnit kommer der en ny abonnent pr. dag. Ideen med nyhedsbrevet er at fortælle om politiske tiltag og udviklinger i samfundet, der kan have stor betydning for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet på lev.dk.

Få din hund forsikret

Som noget nyt kan HANDI Forsikringservice nu tilbyde HUNDEANSVARSFORSIKRING.

Forsikringen er lovpligtig, når man anskaffer sig en hund.

Forsikringen dækker det erstatningsansvar, du som ejer kan blive pålagt, hvis din hund forvolder skade på personer, deres ting eller dyr.

Dækningen koster kr. 390,- i årlig præmie og kan kun tegnes, såfremt du allerede har din Boforsikring hos HANDI Forsikringservice.

NYT LEDSAGEKORT

Den 1. september 2012 introducerede Danske Handicaporganisationer (DH) i samarbejde med Social- og Integrationsministeriet nyt ledsagekort. Det nye ledsagekort erstatter DSB's ledsagekort.

DH og Socialministeriet er blevet enige om, at det er tid til at få et nyere og mere nutidigt ledsagekort. Tidligere kunne kortet kun bruges i forbindelse med længere togrejser, men i dag kan det bruges på alle ture med bus og tog. Det kan også bruges til en lang række teatre, museer, koncerter, sportsbegivenheder, biografteatre, zoologiske haver og forlystelsesparker. En af grundene til, at udskiftningen kommer nu, er, at det har skabt forvirring, at man skal bruge et DSB ledsagekort til for eksempel at få en ledsager gratis med ind på et museum.

Det nye ledsagekort bliver et "DH ledsagekort", og det bliver fortsat DH's Brugerservice der udsteder kortet. Betingelserne for ledsagekortet er, at personen har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse med behov for ledsagelse. Kortet gælder for både voksne og børn. Når det gælder børn, skal der være

tale om ledsagebehov, der rækker ud over de ledsagebehov, der er normalt for børn uden funktionsnedsættelse.

Det nye ledsagekort kan bruges fuldstændigt som det gamle. Kortet giver stadig samme ret til brug på alle ture med tog og bus, og det erstatter det gamle DSB kort, som udfases.

Det nye ledsagekort ligner et "kredit-kort" i størrelsen, og der vil være et foto af indehaveren med navn og adresse. Det nye kort får gyldighed i tre år mod to år i dag. Ud over dette er reglerne helt de samme som tidligere.

Det gamle kort udfases. Det betyder, at det fortsat gælder til udløbsdatoen, og man skal derfor først udskifte det, når det udløber. Man behøver altså IKKE at udskifte sit kort før tid. De nuværende børnekort har ingen udløbsdato, men skal udskiftes indenfor de kommende to år, da de udgår i 2014.

Rejseguide hjælper mennesker med handicap

Godadgang.dk er en ny hjemmeside, hvor man kan finde oplysninger om tilgængeligheden på landets hoteller og turistattraktioner.

I Danmark er hver 5. borger berørt af en funktionsnedsættelse og afhængig af, at hoteller, turistattraktioner, museer m.m. har adgangsforhold, der tager hensyn til, at ikke alle kan klare trapper, tåle husdyr, se informationskilte eller høre en guide fortælle. Behovet for pålidelig information om, hvor man kan bo og hvilke turistattraktioner, man kan besøge, er derfor stort – og baggrunden for oprettelsen af hjemmesiden. Det er God Adgang, der er en forening og mærkeordning – stiftet af VisitDenmark, HORESTA og Danske Handicaporganisationer, som indsamler oplysninger og informerer om adgangsforhold til steder med offentlig adgang i hele Danmark.

Træfpunkt på Kystbanen

Der er nu ved at være etableret et Træfpunkt på alle platforme på stationerne på Kystbanen på den danske side. Der er ikke tale om et socialt mødested, men derimod om et markeret sted på platformen, hvor man skal stille sig hen, hvis man ønsker assistance i forbindelse med at komme på toget på Kystbanen. Det er et initiativ, DSB Øresund har taget, på opfordring fra handicaporganisationerne, for at sikre bedre tryghed for rejsende med nedsat mobilitet, der har behov for assistance for at kunne klare adgangen til toget, fx en kørestolsbruger eller en person med nedsat syn. DSB Øresund har instrueret deres personale på toget om, at de skal være særligt opmærksomme på personer, der har stillet sig op ved Træfpunkt, fordi det under normale omstændigheder vil betyde, at man ønsker deres opmærksomhed og assistance.

Igen en sommer med debat om fosterdiagnostik

Denne sommer er ingen undtagelse. Fosterdiagnostikken kom på dagsordenen i aviserne igen, som det er sket de seneste mange år. Og måske er det sundt med en sådan tilbagevendende diskussion. Her er et udpluk fra sommerens debat. Find flere og læs de enkelte indlæg i deres helhed via www.lev.dk/web-klip-arkiv.aspx

I NÆRKONTAKT MED DEN TEKNOLOGISKE VIRKELIGHED

16.08.12 - Politiken.dk

Kronik af Stine Willum Adrian, ph.d., adjunkt i teknoantropologi ved Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet. "Med fravalget af skanningen fik jeg både ansvaret for, at min søn fik et 23 dage langt liv og for hans efterfølgende død".

VI TOG CHANCEN OG FIK EN VELSKABT PIGE

26.07.12 - TV 2 Nyhederne

TV 2 Nyhederne kunne onsdag aften fortælle, at mennesker med Downs Syndrom om få år kan blive nærmest ikke eksisterende. De bliver nemlig valgt fra allerede i fosterstadiet.

UKLAR LOVGIVNING AFGØR OM LEVEDYGTIGE FOSTRE MÅ SLÅS IHJEL

08.07.12 - Politiken.dk

Samme lidelser kan betyde både død eller liv for fostre - alt efter hvem der bestemmer.

MORTIL DOWNS-BARN: FRAVALG ER FOR NEMT,

27.06.12 - Jyllands-Posten

Giv bedre oplysning, mener mor, som fik pige med Downs trods "positiv" scanning.

"Mennesker med handicap", tak!

(og ikke "de handicappede") – opfordring til en lille sprogændring med stor betydning

Dansk Handicap Forbund har sendt et manifest til chefredaktionerne på en lang række medier med en opfordring til at erstatte det udbredte og ekskluderende begreb "de handicappede" med det mere anerkendende og inkluderende begreb "mennesker med handicap".

Manifestet er en opfordring til at reflektere over de begreber, journalister bruger om mennesker med handicap i en tid, hvor den skingre tone har gode vilkår i velfærdsdebatten.

Ved at sige eller skrive "de handicappede" udtrykker man ikke alene en fordom om et andet menneske – man definerer også den enkelte person som om, han eller hun først og fremmest er sit handicap, og ikke et menneske som alle andre. Ved at kalde os "de handicappede" glemmer man det hele menneske – at vi også er far eller mor, onkel eller tante, kæreste, studerende, arkitekt eller kvantefysiker. Bruger man i stedet "mennesker med handicap", respekterer man os i højere grad som personer og fokuserer på vores ressourcer og muligheder for at bidrage til samfundet, skriver Dansk Handicap Forbund i en pressemeddelelse.

Læs hele manifestet på dansk.danskhandicapforbund.dk.

BETTINA POST STOPPER

Efter otte år i spidsen for Dansk Socialrådgiverforening stopper Bettina Post, når der er valg til november. Bettina Post understreger, at forårets stormvejr omkring sagen om kontanthjælp til uddannelsesparate unge under 30 år ikke er den direkte årsag til, at hun stopper. Men sagen, hvor hun blev undsagt offentligt af dele af hovedbestyrelsen, varsler en ny politisk virkelighed i foreningen, som hun har svært ved at se sig selv i, skriver Dansk Socialrådgiverforening.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre

Telefon: 3635 9696

E-mail: lev@lev.dk

Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00

Fredag: 9.00-13.00

GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)

2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen

Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652

e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel

Tlf. 2091 9925

e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV BLADET:

Nr. 5/61. årgang 2012

ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt

Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International

NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,

Lasse Rydberg, Hans Andersen,

Thomas Gruber

FORSIDEFOTO:

Claus Bonnerup

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre

Telefon: 3635 9696

Telefax: 3635 9697

E-mail: redaktion@lev.dk

Indsendte bidrag afspejler ikke nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

Deadline LEV 6/2012 er 11. september.

Bladet udkommer den 8. oktober.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame

Damgårdsvej 46, Gram

8660 Skanderborg

Tel. 8793 3788

Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 9.400 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webbureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:

10.00-12.00

Torsdag, fredag, lørdag, søndag:

Lukket

Ring 8038 0888

(LEV betaler samtalen)

E-mail: raadgivningen@lev.dk

Aabenraa

Magny Jønych

Tlf. 7452 6472

e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreassen

Tlf. 9814 4714

e-mail: a.andreassen@home3.gvnet.dk

Albertslund/Brøndby/Glostrup/ Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)

Tlf. 3647 0212

e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen

Tlf. 6445 1562

e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen

Tlf. 5695 6326

e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Mette Andersen

Tlf. 2870 3091

e-mail: flintemarken@gmail.com

Dragør/Tårnby

Jacob Taarup

Tlf. 2828 9866

e-mail: jacob.taarup@identitas.dk

Egedal

Jane Villemoes

Tlf. 4031 7597

e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen

Tlf. 7545 0383

e-mail: dhprivat@mail.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær

Tlf. 8691 1070

e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Stevns/Vordingborg

Kristian Nicolaisen

Tlf. 2259 3050

e-mail: vibeke@angelman.eu

Frederiksberg

Kirsten Bartroff

Tlf. 3871 3158

e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen

Tlf. 9829 2186

e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich

Tlf. 4738 4010

e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm

Tlf. 4498 4454

e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfn/Ærø

Ulla Stick

Tlf. 6268 1987

e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen

Tlf. 3968 2056

e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Mads Rimmen

Tlf. 3513 4419

e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)

Tlf. 4390 8963

e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Guldborgsund

Hanne Nielsen

Tlf. 5444 5656

e-mail: rytterbjerggaard@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen

Tlf. 7484 1665

e-mail: solvej@dbmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen

Tlf. 4971 9471

e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich

Tlf. 7589 7919

e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen

Tlf. 4922 6162

e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen

Tlf. 4491 9168

e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann

Tlf. 4826 1050

e-mail: dkann@dadlnet.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager

Tlf. 9847 9116

e-mail: laagerf@gmail.com

Holbæk/Ods herred

Morten Løvschall

Tlf. 5917 3917

e-mail: morten@lovschall.name

Høje Taastrup

Erik Petersen

Tlf. 2211 3430

e-mail: svane1@post11.tele.dk

Hørsholm

Flemming Sundt (kontaktperson)

Tlf. 4586 1707

e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Kalundborg

Søren Hansen

Tlf. 5950 7416

e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen

Tlf. 6534 1509

e-mail: lauhed@mail.dk

Kolding

Inge Stausholm

Tlf. 7553 1320

e-mail: inge@istausholm.dk

København

Danielle Pröschold

Tlf.: 3581 3322

e-mail: danielle@proschold.dk

Køge

Frank Poulsen

e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)

Lavendelvej 11

4920 Søllested

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen

e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst

Tlf. 9776 4698

e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll

Tlf. 4029 6097

e-mail: kovsboell@hotmail.com

Næstved

Hanne Kristensen (kontaktperson)

Tlf. 2291 5746

e-mail: larskristensen@stofanet.dk

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen

Tlf. 3020 9133

e-mail: lev.odder@gmail.com

Odense

Flemming Larsen

Tlf. 3192 5726

e-mail: stegsted@gmail.com

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtonschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde/Lejre

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: johnsmoller@yahoo.com

Rødovre

Irene Schimmel
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Anders Daugbjerg
Tlf. 9751 1719
e-mail: a.d@mail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@sbf.dk

Solrød

Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
e-mail: fluefinn@gmail.com

Solvejg Olesen (kontaktperson)
e-mail: solvej77@hotmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf.: 2098 3874
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Henning Gregersen
Tlf. 8665 9525
e-mail: hg-kg@hotmail.dk

Århus/Norddjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Kristina Bartholin Henriksen
Tlf. 2254 6653
e-mail: : elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden
måde anvendes, hvis kilden tydeligt
angives.
Et eksemplar af den pågældende publi-
kation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Autismecenter Nord-Bo

- Dagtilbud/STU
- Botilbud
- Beskyttet beskæftigelse
- Rådgivning
- Kurser

Tlf.: 98 27 90 02
www.nordbo.dk

Perdilles FISKEFARS

– byens bedste

86 12 35 59 & 86 18 54 50
Fax 86 13 71 19 • Pakkerivej • 8000 Aarhus C

AKTIVITETSCENTRET KELLERSVEJ

Dagtilbud for voksne udviklingshæmmede

MANGFOLDIGHED OG MULIGHEDER

Flexibilitet • Oplevelser/omsorg • Neuropædagogisk tilgang
Dyrehold og ridning • Mulighed for halvtidspladser
• Cafe Dukkehuset

Kellersvej 13 - 23, 2860 Søborg
Telefon 39 57 33 60 – E-mail: ac-kellersvej@gladsaxe.dk
Hjemmeside: www.gladsaxe.dk/ac-kellersvej

Niels Sørensen ApS

VVS & BLIK

Rådhusgade 30
8300 Odder

Tlf. 86 54 00 40 • Mobil 28 10 55 88

vvsblik.dk

SCANPAN
Produceret i Danmark
PFOA-fri
100% genbrugsaluminium

scanpan.dk

Malerfirma Ernst Hansen A/S

Vi udfører alle opgaver inden for malerfaget, små som store og står til rådighed med vejledning om farver, priser og vedligehold m. m.

Malerfirma Ernst Hansen A/S
Nordlandsvej 76, 8240 Risskov • Tlf.: 70 27 12 11
E-mail: post@mfeh.dk

Aut. VVS-installatør
LARS LYKKEGAARD ApS

Silkeborgvej 595 A • 8220 Brabrand
Mobil 21 21 77 00 • Tlf. 86 25 75 95
Fax 86 25 75 94
E-mail: lars@larslykkegaard-vvs.dk
www.larslykkegaard-vvs.dk

VVS garanti

ALT I BETON-, MURER- OG FLISEARBEJDE

KREATIVE KRÆFTER ØSTERGAARD BYG ApS

WWW.ØSTERGAARD-BYG.DK
"Vi fører dit byggeri ud i livet"

PRESSALIT[®] care

www.pressaliticare.dk

DANKØL^{A/S}

KØLETEKNIK SIDEN 1995

KLIMA - KØL - FRYS - ISMASKINER

TLF.: 70 20 45 45 – www.dankoel.dk

BOLIGSELSKABET HOLSTEBRO
Thorsvej 96 • 7500 Holstebro
Tlf. 97 41 47 77 • E-mail: info@bsh.dk
www.bsh.dk

Tømrermester

Vestergade 11 • 4690 Haslev • **Telefon 56 31 03 74**

**Verdens bedste kulturhus for børn
- besøg Fyrtojet i Odense**

www.fyrtojet.com

Xpress Budet^{A/S}
– Hurtig og sikker transport

40 55 31 31

40 87 31 31

Fluebæksvej 194 • 4100 Ringsted
Tlf. 57 67 27 19 • Mobil. 28 14 27 19

KVALITET TIL DIT SOVEVÆRELSE

**Senge, madrasser, puder,
dyner og sengetøj**

Søgade 2, 4100 Ringsted - Tlf. 57 67 60 07
www.ringsteddynefabrik.dk

Mågevejens Murer- og Tømrerforretning A/S
Mågevej 14 • DK-8370 Hadsten
Tlf. 86 98 19 55 • Fax 86 91 51 95

www.mmt-hadsten.dk

Nordthy Hjemmeservice

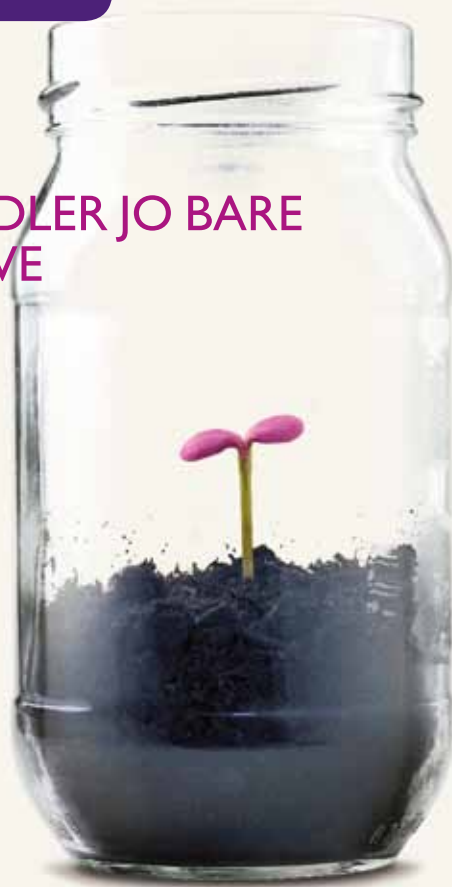
Silstrupvej 12 • 7700 Thisted

Fordi det er svært at nå det hele selv klarer vi:
Rengøring / havearbejde i private hjem

Tlf. 96 18 57 00

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696